

Universitetskanslersämbetets examenstillståndsprövningar

Lärosäte: Malmö universitet
Examen: Tandhygienistexamen

För instruktioner för ansökan se *Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen: Allmänna utgångspunkter och riktlinjer*, samt *bilaga 4* till vägledningen som specifikt gäller yrkesexamen. I *bilaga 4* framgår vilka särskilda bilagor och vilken tabell som ska inkluderas i ansökan. Samtliga vägledningsdokument finns tillgängliga på UKÄ:s webbplats, www.uka.se.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Yrkesexamen

Bedömningsgrunder:

Angiven examen är reglerad och ryms inom examensordningen.

Utbildningens innehåll inklusive eventuella inriktningar har rimlig omfattning och avgränsning i förhållande till yrkesexamen.

I ett rikstäckande perspektiv finns ett allmänt intresse av att examen får utfärdas.

Se anvisningar i bilaga 4 till Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen. Inkludera angiven bilaga (översikt över utbildningens struktur).

Ange examen (examensbenämning inklusive ev. inriktningar som utexaminerade studenter ska få).

Utexaminerade studenter får tandhygienistexamen, 180 högskolepoäng (hp).

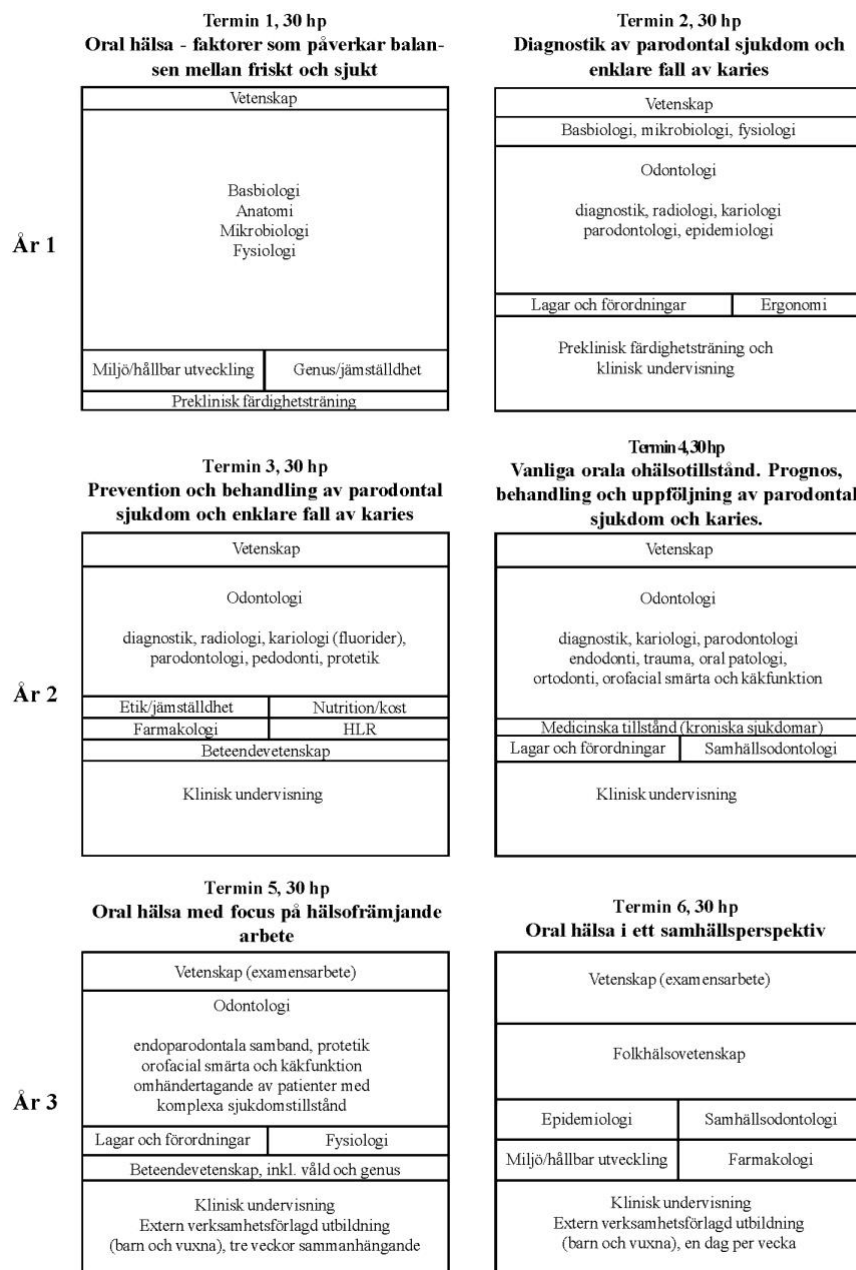
Beskriv översiktligt utbildningens omfattning innehåll inklusive inriktningar. Bifoga en översikt över utbildningens struktur.

Det treåriga tandhygienistprogrammet vid Malmö universitet kommer att omfatta sex terminskurser om vardera 30 hp inom huvudområdet Odontologi med inriktning oral hälsa. Vid fakulteten finns sedan tidigare två påbyggnadsutbildningar för tandhygienister på kandidat- respektive magisternivå där huvudområdet är Odontologi med inriktning oral hälsa.

För att stärka tandhygienistens professionsroll och utbildningens forskningsanknytning planerar fakulteten att inrätta Oral hälsa som ett huvudområde och som ett forskarutbildningsämne på de tre utbildningsnivåerna; grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå.

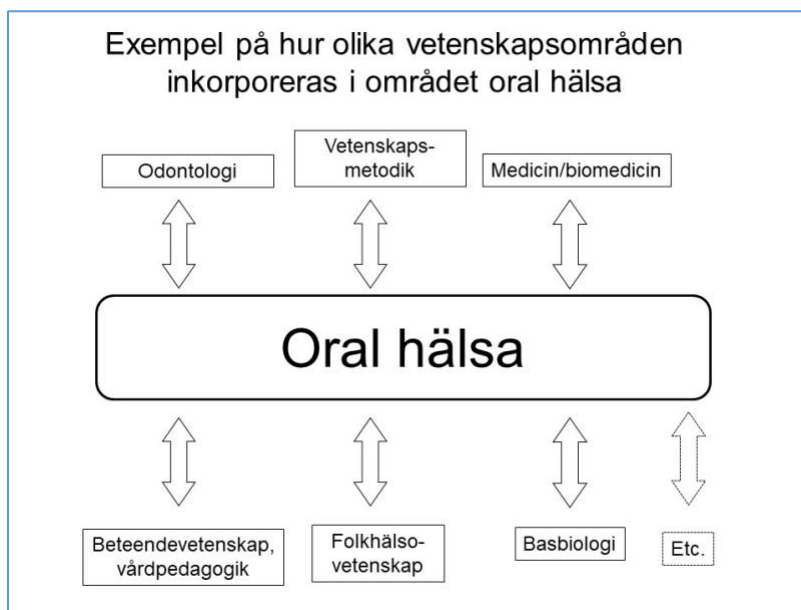
Inrättandet planeras så snart fakulteten gör bedömningen att det inom huvudområdet Oral hälsa, eller inom nära angränsande områden såsom Odontologi, finns aktiva forskare och disputerade lärare med god vetenskaplig kompetens och god pedagogisk förmåga som tillsammans kan garantera den vetenskapliga grunden i huvudområdet.

Det treåriga programmets utformning bygger på de utökade och fördjupade examensmålen, en kritisk omvärldsanalys, en omfattande analys av det tidigare tvååriga programmet och UKÄ:s tidigare utvärderingar av tandhygienistprogrammen. Programmets innehåll styr mot en tydlig specifik professionskompetens och är utformat med en tydlig progression genom kurserna. Ett speciellt fokus ligger på en tidig patientkontakt som erfarenhetsmässigt underbygger processen att under hela utbildningen socialiseras in i professionen, men även på en strukturerad pedagogik med utmaningsbaserat lärande som tydligt stödjer en successiv professionell självständighet (se figur 1).

Figur 1. Översikt över utbildningens struktur. Varje terminskurs omfattar 30 hp och har ett övergripande namn som anger temat för kursen. Det huvudsakliga innehållet för varje terminskurs är angivet i figuren, storleken på rutorna skall illustrera omfattningen av respektive ämne/moment.

Terminernas teman är baserade på patienters orala hälsa och vårdbehov ett helhetsperspektiv, dvs omfattande hänsyn till patientens tillstånd och situation i sitt specifika sammanhang¹. Oral hälsa är en del av den allmänna hälsa som bidrar till fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande med upplevda och fullgoda orala funktioner satta i relation till individens förutsättningar och med fokus mot en jämlik hälsa. Området Oral hälsa omfattar odontologiska discipliner tillsammans med medicin, basbiologi, folkhälsovetenskap och samhälls- liksom beteendevetenskap (se figur 2). I samverkan med tandhygienisten, liksom med övriga behandlare inom tandvården, bestämmer patienten om sin egen vård och hur de egna hälsoresurserna kan utnyttjas. Individens förutsättningar tas till vara i arbetet med hur våra vanligaste orala sjukdomar kan förebyggas och behandlas liksom hur en god oral hälsa kan främjas.

Figur 2. Bilden illustrerar att oral hälsa är ett huvudområde som rekryterar kompetenser från andra områden och vetenskaper för att utifrån examensmålen utforma sin specifika professionsprofil.

Utgångspunkten för utbildningen är oral hälsa som en del av och i relation till den allmänna hälsan liksom den orala hälsans betydelse för individen och dennes livssituation. Utbildningen tydliggör vikten av att förebygga utveckling av sjukdom och öka förutsättningarna för tillfrisknande samt förhindra fortsatt sjukdomsutveckling när väl sjukdom uppkommit. I utbildningen tydliggörs betydelsen av patientens egen upplevelse av vad hälsa respektive ohälsa innebär för just denne. Det är nödvändigt att studenterna skaffar kunskap om vad som orsakar sjukdom men också vad som skapar och upprätthåller hälsa, d.v.s. att de kan identifiera salutogena faktorer och kan använda denna kunskap i den dagliga vårdkontakten med patienter. En av tandhygienistens huvuduppgifter är att arbeta hälsofrämjande och på så sätt möjliggöra för individer, grupper, organisationer och samhällen att stärka kontrollen över faktorer som påverkar hälsan och kan verka hälsofrämjande ².

¹ Eriksen HM, Dimitriv V, Rohlin M, Petersson K, Svensäter G. The oral ecosystem: implications for education. Eur J Dent Educ 2006;10:192-196

² Situationsrapport för tandvården 2019

<https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/21246/2019-3-2.pdf>,

Detta är i enlighet med de Nationella riktlinjerna för tandvård³ samt Tandvårdslagens §2: "Målet för tandvården är en god tandhälsa och en tandvård på lika villkor för hela befolkningen"⁴. Nationella Folkhälsokommittén har för hälso- och sjukvårdens del skrivit: "Målet (välfärdsålet) är inte primärt ett ekonomiskt mål. Målet är att skapa det goda samhället, där hälsa är en fundamental resurs för medborgarnas goda liv"⁵.

Begreppet oral hälsa och professionsperspektivet, där självständighet i tandhygienistens yrkesutövning speciellt potentieras, fördjupas i den treåriga utbildningen i enlighet med den fördjupning och utökning av examensmålen som gjorts i högskoleförordningen.

Examensmålen "visa förmåga att självständigt och i samverkan med patienten initiera och genomföra hälsofrämjande och förebyggande arbete för såväl patienter som för grupper" och "visa förmåga att självständigt utföra orala undersökningar samt att utreda och analysera behov av insatser" är centrala i den treåriga utbildningen vid Malmö universitet. Under utbildningen studeras basvetenskap och odontologiska ämnen parallellt med en ökande integrering av olika ämnen med syfte att stimulera till en helhetssyn på patientens tillstånd och situation i sitt specifika sammanhang. Utbildningen bedrivs efter en tematisk struktur och inleds med studier som syftar till kunskap om friska förhållanden och fysiologiska företeelser i munhålan liksom i kroppen som helhet. Utvecklingen sker därefter gradvis till att omfatta kunskap om orala sjukdomstillstånd som är vanliga i befolkningen t ex karies och parodontit. Studierna utvecklas successivt mot patologiska tillstånd som under utbildningens gång återkommer, utökas och fördjupas från enklare tillstånd för att slutligen resultera i komplexa frågeställningar. Nationella folkhälsoenkäten – Hälsa på lika villkor⁶ pekar på nya riskgrupper bland barn- och ungdomar, utrikesfödda och äldre multisjuka samt patienter med särskilda behov. Mot bakgrund av detta finns lärandemål med ökande djup och komplexitet som fokuserar på kunskap om strukturella förhållanden i samhället vilka påverkar individers och grupper orala hälsa. Som exempel kan nämnas lärandemål, lärandeaktiviteter och bedömningar/examinationer med särskilt med fokus på den självständiga förmågan att t.ex. identifiera patienter med bettavvikelse eller munslemhinneförändringar. Studenterna har tidigt i utbildningen egen patientverksamhet på Tandvårdshögskolan i Malmö. De undersöker, planerar aktuella insatser och behandlar patienter i olika åldrar med olika vårdbehov. De tränas i att genomföra hälsofrämjande insatser efter individens och familjens förutsättningar i den kliniska lärandemiljön på Tandvårdshögskolan men även i den externa verksamhetsförlagda kliniska undervisningen (VFU) i samarbete med Folk tandvården Skåne. VFU-delen har stort fokus på barn och unga vuxna. Successivt under utbildningen möter studenterna patienter med tillstånd av växande komplexitet som t.ex. att barn och vuxna förutom de mest vanliga orala sjukdomarna också har tillstånd med metabola störningar, funktionsnedsättning, kroniska sjukdomar eller andra särskilda behov.

Utbildningen baseras på ämnesintegrerade terminskurser med en progressiv struktur (se bilaga 1, 2a och 2b). Varje kurs har således ett övergripande tema där nödvändiga kunskaper inhämtas från de olika teoretiska ämnena men kopplas också till den prekliniska eller kliniska undervisningen.

³ <https://www.socialstyrelsen.se/tandvardsriktlinjer/sokiriktlinjerna/oralsjukdomellerforhojdsjukdom3>)

⁴ SFS 1985:125

⁵ Nationella Folkhälsokommittén 2000

⁶ SOU 2015:76, <https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/statistikdatabaser-och-visualisering/nationella-folkhalsoenkaten>

Strukturerna baseras på en konstruktiv länkning mellan examensmål, lärandemål, lärandeaktiviteter och examinationer där temat och inte de enskilda ämnena examineras. Lärandet sker i stor utsträckning kollaborativt, dvs studenterna arbetar företrädesvis gruppvis med patientfall som styr eller stöttar de självständiga studierna. Den pedagogiska ansatsen för hela utbildningen är ett utmaningsbaserat och studentcentrerat lärande med utgångspunkt i olika kliniska situationer eller problem (ett fall) som är relaterade till temat för den aktuella kursen (bilaga 3). Studenterna får ett nytt fall varje eller varannan vecka. Fallen presenteras oftast med text och vid behov även med kompletterande kliniska bilder och röntgenbilder. Till varje fall finns rekommenderad litteratur. För att få ytterligare fördjupning, diskussion och analys ur ett vetenskapligt och kliniskt perspektiv kompletteras de olika fallen med seminarier veckovis och ibland även föreläsning. Seminariehållare från olika discipliner deltar gemensamt under seminarierna och bidrar till att det aktuella fallet belyses från flera olika perspektiv.

De olika lärandemiljöerna under varje kurs är integrerade med varandra d.v.s. studentens aktiviteter i studiegrupper, seminarier, laboratorier och klinik är planerade så att de kompletterar och förstärker varandra för att på så sätt underlätta studenternas lärande och bidra till ökad helhetssyn på kunskap och klinisk verksamhet. Till exempel när studenterna tidigt i utbildningen läser teoretiskt om gingivit skall de parallellt med detta undersöka och behandla egna patienter med detta tillstånd. Syftet med att redan under det första studieåret få möjlighet till patientbehandling är att tidigt skapa en förståelse för och ett behov av att kunna integrera kunskap från olika ämnesområden genom att koppla teori till praktik, vilket därmed bidrar till engagemang och motivation i studiesituationen samt till en helhetssyn på patienten och dennes livssituation. Att tidigt i utbildningen bedriva patientbehandling bidrar också till att skapa en god grund för att socialiseras in i professionen. Det bidrar även till självkänedom och att inse betydelsen av en god omdömesförmåga men också till att inse vikten av ett etiskt och professionellt förhållningssätt gentemot patienter och deras närstående men även till andra i tandvårdsteamet.

Tidigt i utbildningen är de kliniska situationerna eller problemen som presenteras i form av fall relativt enkla. Under utbildningens gång återkommer dessa, utökas och fördjupas för att slutligen resultera i komplexa frågeställningar, som nämnts ovan är utbildningen tvärvetenskaplig d.v.s. kunskap från olika ämnesområden integreras med ett fokus mot oral hälsa. Angelägen kunskap i ett rent tandvårdssammanhang, som basbiologi/medicin och beteendevetenskap i integrering med de odontologiska ämnena, fasas in allt efterhand i utveckling mot mera komplexa samband och med integrering av samhällsvetenskap och humaniora. Det innebär att utbildningen i sjukdomsförebyggande och hälsofrämjande arbete också ger studenterna nödvändiga kunskaper om jämställdhet, hållbar utveckling och mänskliga rättigheter liksom om yrkets vetenskapliga, etiska och humanistiska grund. Detta ger studenten förutsättningar att inhämta nödvändig kunskap och skaffa verktyg att självständigt tackla de förändringar som kommer att inträffa dels i samhället men också i den kommande yrkesutövningen.

Hälsofrämjande arbete i allmänhet och men även hälsofrämjande och förebyggande verksamhet riktad till grupper stärks med ett tydligt riktat fokus i den treåriga utbildningen. Utgångspunkten för studenterna i det holistiska och tvärvetenskapliga förhållningssätt som ovan beskrivits utgör en adekvat grund för detta arbete. Studenten ges med stegrande svårighetsgrad tillfälle till att planera, utveckla och genomföra hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande utbildningsinsatser för grupper av individer; på förskolor, äldreboenden och inom andra vårdutbildningar. Tobaksprevention är också

ett område av betydelse i detta sammanhang, vilket under utbildningen fokuseras på individ-, grupp- och samhällsnivå och adresseras i samband med lärandeaktiviteter på termin 3 och 4 gällande examensmålet *"Visa förmåga att självständigt och i samverkan med patienten initiera och genomföra hälsofrämjande och förebyggande arbete för såväl patienter som för grupper"*. Teamsamverkan är en stor del av tandhygienistens vardag och förekommer därför på olika nivåer under utbildningen. I högskoleförordningen har examensmålet fördjupats från *"visa insikt om betydelsen av lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper"* till *"visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper"*. I kursplanerna för den 3-åriga utbildningen har mål med ökande komplexitetsgrad i samarbetet med olika yrkesgrupper och med fokus på kommunikation och professionellt förhållningssätt införts. Vid fakulteten finns tre tandvårdsutbildningar; tandhygienist-, tandläkar- och tandteknikerutbildning samt en fast stab av tandsköterskor, vilket sammantaget bidrar till att främja samverkan över professionsgränserna. Att redan under utbildningen verka för ett interprofessionellt samarbete och att studenterna får kunskap om och en förståelse för vad olika yrkeskategorier inom vården har för kompetenser och på vilka premisser som samarbete sker är angeläget. Ett samarbete med sjuksköterskeutbildningen på Malmö universitet planeras med bland annat genomförande av seminarier på temat barns hälsa. Kunskapsutbyte discipliner emellan är värdefullt och till patientens fördel. Detta är ett led i den pågående integreringen av oralt folkhälsoarbete i klinisk praxis och är en nödvändig del i vårdarbetet. Studenterna på tandhygienistutbildningen kommer också att involveras i ett hälsoprojekt riktat till ett socialt utsatt område i Malmö som drivs av Malmö universitet och för närvarande finansieras av Vinnova. Syftet med hälsoprojektet är att utveckla hälsofrämjande plattformar med bl.a. fokus på munhälsa och kost där en dialog förs direkt med befolkningen i det utvalda området tillsammans med olika aktörer i en så kallad pentahelix, d.v.s. förutom akademien medverkar samhället (offentlig sektor i form av Malmö stad och Region Skåne), privat sektor, idéburen sektor samt medborgare.

Kursinslag med disciplinövergripande samarbete som fokus har dels utökats kvantitativt men även kvalitativt med ett ökat fokus på tandhygienistens självständighet där ett flertal lärandeaktiviteter inorporerats i kursplanerna i samband med utvecklingen till ett treårigt program. Med stöd från aktuell litteratur⁷ koncentreras samarbetet med tandläkarstudenter till utbildningens senare kurser men även samarbetet med tandteknikerstudenter har tydligare formaliserats i kursplanerna. Huvuddelen av det interprofessionella arbetet är förlagt till klinisk verksamhet med samverkan över yrkesgrupper kring patientbehandling. Gemensamma teoretiska lärandeaktiviteter förekommer vid adressering av de för tandhygienist- och tandläkarutbildningen gemensamma examensmålen *"Visa förmåga till lagarbete och samverkan med andra yrkesgrupper"* och *"Visa kunskap om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer"*, en undervisning där även *Barn som far illa* adresseras. Det senare examensmålet är även gemensamt för sjuksköterske- och socionomprogrammet som ges vid fakulteten för Hälsa och samhälle vid Malmö universitet. Det är vår ambition att bygga upp en gemensam och fakultetsövergripande lärandeaktivitet för nämnda program kring detta examensmål och även inorporera universitetets polisprogram i lärandeaktiviteten.

På fakulteten pågår för närvarande ett pedagogiskt utvecklingsarbete som omfattar alla lärare vid samtliga utbildningar. Utbildningarna omfattar en pedagogisk inriktning med ett starkt utmaningsbaserat och studentcentrerat fokus. Vid Malmö universitet planeras också ett samverkansprojekt *Lära i samarbete för jämlik hälsa*. Det är en modell för utmaningsbaserat lärande

⁷ McComas MJ, Doctor J, Inglehart MR. Dental and dental hygiene students' perceptions of status quo, benefits of and curricular suggestions for shared learning: On the road to IPE? J Dent Educ 2019;83:322-333

där lärande ses som en process vilken drivs framåt genom att utgå från hälsorelaterade problem och utmaningar, inklusive folkhälsoutmaningar, där studenten, bl. a från tandhygienistutbildningen, i gränsöverskridande samarbete kring munhälsa, egenvård, fysisk träning och hälsokommunikation gemensamt diskuterar, reflekterar och skapar kunskap

Utförlig beskrivning av utbildningens omfattning och struktur (examensmål, lärandemål, lärandeaktiviteter samt examinationer - konstruktiv länkning) framgår av bilaga 1.

Beskriv och analysera utbildningens omfattning och innehåll i förhållande till den vetenskapliga/konstnärliga grunden och vetenskaplig bredd och djup.

Utbildning på grundnivå ska ge studenterna förmåga till att göra självständiga och kritiska bedömningar, förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem samt beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå, följa kunskapsutvecklingen, samt utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området⁸.

Första målet i högskoleförordningen under rubriken kunskap och förståelse har fördjupats och utvecklats och den nya utbildningen i Malmö har anpassats efter den nya lydelsen:

- *visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och kännedom om aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen*

I bilaga 2b-8 presenteras exempel på lärandemål, lärandeaktiviteter och examinationer genom utbildningens 6 terminer som bidrar till måluppfyllelsen av detta examensmål.

Tandhygienisten ska arbeta enligt vetenskap och beprövad erfarenhet och ett vetenskapligt förhållningssätt ska utvecklas under utbildningen. Det vetenskapliga förhållningssättet som genomsyrar de flesta utbildningsmomenten på tandhygienistprogrammet progredierar under utbildningen och ingår i lärandemål som examineras. Utbildningens vetenskapliga förhållningssätt tydliggörs genom att utbildningen vilar på en utmaningsbaserad pedagogik. I denna process ingår dessutom faktasökning i vetenskapliga originalpublikationer som granskas kritiskt. Dessa kompetenser används under hela utbildningen och utvecklas vidare när det självständiga arbetet som omfattar 15 högskolepoäng genomförs.

Den vetenskapliga och professionella miljön inom området Oral hälsa är omfattande mot bakgrund av att samtliga odontologiska ämnen/specialiteter finns representerade i programmet samt att kompetens finns gällande vetenskapliga metoder för analys av såväl kvantitativa som kvalitativa data. I syfte att på lång sikt säkerställa den vetenskapliga kompetensen inom området Oral hälsa planeras för en forskarskola för tandhygienister med säte vid Malmö universitet att starta 2020. Det innebär att en relevant vetenskaplig miljö och forskningsanknytning i utbildningen tryggas genom vetenskapligt kompetenta tandhygienister på längre sikt.

⁸ SFS 2009:1037 1 kap. 8 §

Under hela utbildningen tränar studenten sin färdighet i användning av vetenskaplig litteratur. Den vetenskapliga utbildningsstrimman inleds på första terminen genom lärandeaktiviteter gällande litteratursökning i vetenskapliga databaser och genom att inhämta och redogöra för innehåll i vetenskapliga publikationer, vilket också examineras tidigt (se Tabell 1 i bilaga 2b)

Under utbildningens inledande terminer introduceras studenterna för vetenskapsteori, olika kunskapsbegrepp och forskningsetiska principer. Förmåga till ett kritiskt tänkande och kompetens att avgöra om vetenskapliga publikationer är av god kvalitet och om dess resultat är tillförlitliga är en nödvändig del i tandhygienistens självständiga arbete. För att säkerställa progression genomförs återkommande övningar för kvalitetsgranskning. Som underlag vid dessa övningar används granskningsmallar som exempelvis Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) tillhandhåller (bilaga 5a-5c). Kompetensen att kvalitetsgranska vetenskaplig litteratur examineras.

Lärare som aktivt deltar i utvecklingsarbetet av Nationella riktlinjer för vuxentandvård deltar i undervisningen där studenterna får en introduktion till den vetenskap som ligger till grund för dessa riktlinjer. I detta sammanhang lyfts förståelsen av evidensbegreppet och skillnaden mellan evidens och "expertgruppsbedömning" aktualiseras samt hur tillförlitligt det tillgängliga vetenskapliga underlaget är. Skillnader mellan exempelvis epidemiologiska och kliniska studier är också frågor som diskuteras. Detta görs inledningsvis i seminarieform där studenten uppmuntras att söka och kritiskt granska vetenskapliga artiklar som styrker valet av behandlingsåtgärder i ett specifikt fall, vilket senare diskuteras gruppvis. Nationella riktlinjer är också underlag för beslut om behandlingsåtgärder vid olika sjukdomstillstånd i den kliniska verksamheten och utökas i den senare delen av utbildningen till att omfatta uppgifter med att söka det vetenskapliga underlaget för hälsofrämjande arbete och sjukdomsförebyggande behandling, för både individer och olika grupper i samhället. Detta omfattar också kunskap om vilket vetenskapligt underlag som finns när det gäller förändring av sådana hälsorelaterade beteenden som har inverkan på individers/gruppers orala hälsotillstånd.

Kunskap om olika vetenskapliga metoder adresseras i seminarieform och utgår från förhållningssättet att en formulering av forskningsfråga är det primära och valet av analysmetod det sekundära och direkt beroende av forskningsfrågan. Betoningen på detta leder över till utbildningstillfällen där vetenskapliga metoder för kvantitativa respektive kvalitativa data presenteras och diskuteras tillsammans med evidens- och sanningsbegreppen. I samband med fastställande av ämne för det självständiga arbetet under de senare terminerna blir forskningsfrågan och val av vetenskaplig metod återigen aktuell. Diskussioner kring detta sker då i seminarieform och med en fördjupning av tidigare kunskap om vetenskapliga metoder för analyser av kvantitativa och kvalitativa data.

Studentens kunskap om ämnesområdets vetenskapliga grund utifrån ett odontologiskt, medicinskt och psykologiskt perspektiv sammanfattas mot slutet av utbildningen i och med det självständiga arbetet. Här kommer studenten att fördjupa sina kunskaper genom att formulera en frågeställning och ett syfte för en studie som har relevans för deras kommande yrkesverksamhet. I detta arbete ingår att söka relevant vetenskaplig litteratur för valt problemområde, diskussion och fastställande av lämplig vetenskaplig metod, att genomföra, skriva och sammanställa arbetet. Som stöd finns tydliga kriterier, vilka studenterna har tillgång till redan inledningsvis. Som stöd i arbetet genomförs textseminarier där studiekamrater utifrån tillgängliga kriterier granskar och värderar det arbete som hittills genomförts. Studenterna får också tillfälle att presentera och diskutera sitt arbete liksom att opponera och värdera studiekamraters motsvarande examensarbete (bilaga 8).

Beskriv varför lärosätet vill erbjuda en utbildning som leder till aktuell yrkesexamen, vilket behov utbildningen täcker i relation till samhälle och befintligt regionalt och nationellt utbildningsutbud.

Odontologiska fakulteten utfärdar idag två yrkesexamina inom huvudområdet odontologi: tandläkarexamen (300 hp) och tandteknikerexamen (180 hp) samt under en övergångsperiod examen från den 2-åriga tandhygienistutbildningen (120 hp) där sista utbildningsstarten ägde rum hösten 2018.

Tandhygienistutbildningen fyller en viktig samhällsfunktion. Flera prognoser och analyser pekar på att arbetsmarknaden för tandhygienister är mycket god. Majoriteten tillfrågade arbetsgivare anger att det råder brist på såväl nyutexaminerade som yrkeserfarna tandhygienister⁹. Statistiska centralbyråns rapport "Trender och Prognoser 2017 befolkningen | utbildningen | arbetsmarknaden med sikte på år 2035" anger att Sveriges folkmängd har ökat kraftigt de senaste åren och ökningen beräknas fortsätta inom den närmaste framtiden¹⁰. Detta kommer sannolikt att innebära en ökad efterfrågan på tandhygienister.

Arbetsätten inom tandvården har förändrats drastiskt under de senaste decennierna. Idag är fokus på teamsamverkan där tandhygienistens roll har utökats och blivit mera självständig. De stora arbetsgivarna strävar efter att öka andelen tandhygienister i förhållande till tandläkare vilket ytterligare ökar efterfrågan¹¹.

Utbildningsplanen för den 3-åriga tandhygienistutbildningen har ett starkt fokus på hälsofrämjande och förebyggande arbete och vetenskaplighet liksom vad gäller tandhygienistens självständighet i utövandet av yrket. Centralt i utbildningen är en helhetssyn på individen och dennes situation. Möjligheten för detta stärks av det faktum att studenterna redan under det första året kommer i kontakt med den patientbehandlande situationen. En integrering av kunskap som omfattar oral hälsa, odontologi, beteendevetenskap, samhällsvetenskap, humaniora och mänskliga rättigheter och som successivt ökar i komplexitet bäddar för en god kunskapsbas som blir värdefull i den teamsamverkan som är aktuell i yrkeslivet. Tandhygienistens självständiga roll och specifika kompetens, vilken tränas under utbildningen, innebär en förmåga till att utifrån en relevant vetenskaplig bas kunna utreda och analysera ett skiftande behov av behandlingsåtgärder i det patientklientel som hen kommer att möta.

Den tvååriga tandhygienistutbildningen vid Malmö universitet har haft en nära koppling till arbetsmarknaden genom att klinisk färdighetsträning introducerats tidigt i utbildningen med start på termin 2 med en hög andel (tre kliniska pass om fyra timmar/vecka) och som kompletterats med extern verksamhetsförlagd utbildning i samarbete med Folk tandvården Skåne AB. Denna arbetslivsförberedelse och samverkan är sannolikt betydelsefulla faktorer för att samtliga våra studenter var etablerade på arbetsmarknaden 0,5–1,5 år efter att de hade tagit ut sin examen. Malmö universitet tolkar den höga anställningsbarheten och socialisering in i professionen som tandhygienist som ett gott betyg på utbildningskvaliteten i den tidigare utbildningen. Den nya

⁹ SCB, Arbetskraftsbarometern 2017 - Vilka utbildningar ger jobb?

¹⁰ SCB, Trender och Prognoser 2017

¹¹ Socialstyrelsen, Bedömning av tillgång och efterfrågan på legitimerad personal i hälso- och sjukvård samt tandvård, Nationella planeringsstödet 2019

treåriga utbildningen innebär både en ökad bredd och fördjupning av utbildningen. Arbetet pågår för närvarande med att planera för en forskarskola för tandhygienister med start 2020 men även för start av behörighetsgivande utbildning i form av Odontologie magisterprogram med inriktning oral hälsa, 60 hp.

Ange också när starten är planerad och hur stor antagning av studenter som är avsedd.

Planerad utbildningsstart är vårterminen 2021. Planerat antal studenter som ska antas är cirka 24 stycken.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal (Lärarkompetens och lärarkapacitet)

Bedömningsgrund:

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga/professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Se anvisningar i bilaga 4 till Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen. Inkludera angiven tabell.

Beskriv (se separat lärartabell grundnivå och avancerad nivå), lärarnas kompetens (vetenskapliga/konstnärliga/ pedagogiska/ professionsrelaterade) och förklara varför den är tillräcklig och adekvat och står i proportion till utbildningens planerade undervisning, handledning och examination.

Odontologiska fakulteten vid Malmö universitet strävar efter att ha pedagogiskt och forskningskompetenta lärare för att säkra en hög kvalitet i utbildningen med god forskningsanknytning inom de tre utbildningsprogrammen tandhygienist, tandläkare och tandtekniker. Lärarutbytet mellan de tre utbildningarna är täta. Vid fakulteten finns professors- och/eller docentkompetens inom alla odontologiska ämnen samt specialistutbildade lärare inom samtliga nio kliniska odontologiska specialiteter. Av fakultetens lärarstab har 42% doktorsexamen varav 25% med docentkompetens. Samtliga lärare inom kliniska ämnen har 20% egen patientverksamhet inom ramen för sin tjänst (I bilaga 9 är denna tid redovisad i kolumn D:övrigt).

Lärartabellen (bilaga 9) redovisar den nu tillgängliga lärarkompetensen samt planerad rekrytering för de närmaste åren. Tandhygienistutbildningens huvudsakliga lärarstab utgörs i dagsläget av sex lärare av vilka tre är universitetsadjunkter med tandhygienistexamen med sin huvudsakliga tjänstgöring inom tandhygienistprogrammet, där de undervisar inom såväl teori som på laboratorium (skills lab) och klinik. Därutöver programansvarig universitetsadjunkt med tandläkarexamen samt två examinationsansvariga med docentkompetens och tandläkarexamen. Fakultetens målsättning är att samtliga anställda adjunkter ska ha magisterexamen och vara behöriga till forskarstudier. Idag har två av universitetsadjunkterna med tandhygienistexamen magisterexamen i oral hälsa och den tredje har planerad magisterexamen i oktober 2019.

För att kunna omfamna det treåriga programmets bredd och komplexitet knyts också docentkompetenta lärare med ämneskompetens i samhällsodontologi, beteendevetenskap, genus, cariologi, epidemiologi med inriktning oral hälsa och högskolepedagogik till det treåriga tandhygienistprogrammet.

Annan odontologisk lärarkompetens hämtas från fakulteten för föreläsningar, seminarier, examinationer samt handledning av självständiga arbeten inom bl.a. ämnesområdena bettfysiologi, cariologi, gerodontologi, materialvetenskap, oral biologi, oral kirurgi, oral patologi, ortodonti, oral radiologi, parodontologi och pedodonti. I likhet med den s.k. fasta lärarstaben inom

tandhygienistprogrammet medverkar dessa lärare i utbildningens alla nivåer inom sin ämneskompetens t.ex. målformulering i kursplaner, medverkan i lärandeaktiviteter som fall, seminarier, föreläsningar och slutligen till utformning av examinationsfrågor och bedömning vid muntliga och skriftliga examinationer. Dessa lärare får även direkt återkoppling via de kvalitetsdrivande kursrapporterna angående hur de aktuella kursmålen, lärandeaktiviteterna och examinationsfrågorna har bidragit till studentens lärande.

Utöver fakultetens lärarpersonal engageras externa lärarresurser som besitter särskild kompetens vad gäller forskning, undervisning och/eller patientomhändertagande inom exempelvis fysiologi, medicin, vetenskapsmetodik, beslutsfattande och ledarskap (Bilaga 9). Detta tillgodoses bland annat genom ett etablerat samarbete med Medicinska fakulteten vid Lunds universitet och Fakulteten för hälsa och samhälle vid Malmö universitet. Fakulteten gör bedömningen att det finns goda förutsättningar för att säkra kvalitet i samtliga examensmål inom den treåriga tandhygienistutbildningen.

I nuläget råder det brist på disputerade tandhygienister nationellt och rekryteringsläget är bekymmersamt. Malmö universitet har därför i samverkan med Högskolan i Kristianstad tagit fram en avsiktsförklaring för utbyte av lärarkompetens (Avsiktsförklaring för strategiskt partnerskap, bilaga 10). Avsiktsförklaringen *“omfattar en samverkan i uppbyggnaden av en 3-årig tandhygienistutbildning vid Malmö universitet inom vilken 20 % universitetslektor med tandhygienistexamen kopplas till Malmö universitet under perioden 2020–2025”*.

Vid uppstarten av programmet 2021 kommer det att finnas 3 lärartjänster (minst adjunktsnivå och tandhygienistexamen) med huvudsaklig tjänstgöring inom tandhygienistprogrammet. När programmet är helt utbyggt planeras för fyra tjänster varav minst en universitetslektor med tandhygienistexamen. Vidare planeras för lärarresurs motsvarande universitetslektor med tandläkarexamen (40 % av heltid) samt docent med tandläkarexamen (45 % av heltid) för programmet. Som nämnts ovan har en avsiktsförklaring upprättats för samarbete med Högskolan Kristianstad och under perioden 2020-2025 kommer en 20 % universitetslektor med tandhygienistexamen kopplas till utbildningen med särskilt ansvar för ämnesstudier inom oral hälsa och vetenskaplighet samt att vara examinator för det självständiga examensarbetet.

Två doktorandtjänster (inom ramen för Forskarskolan i Oral hälsa, se nedan) utannonseras hösten 2019 för att påbörja forskarutbildning januari 2020. Dessa doktorander, tillika tandhygienister, involveras i utbildningen utifrån gällande regelverk om 20 % inom tjänsten.

Studenternas kliniska verksamhet sker under handledning av legitimerade tandhygienister, dels i den dagliga kliniska verksamheten på fakulteten men också inom den externa verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) inom Folktandvården Skåne AB där de handleds av tandhygienister. Samtliga handledare vid VFU är erfarna tandhygienister med handledarutbildning. Nya handledare erbjuds samma utbildning. VFU- handledarna medverkar också regelbundet vid kalibreringsmöten inför studenternas externa verksamhetsförlagda utbildning.

Beskriv och analysera hur arbetet sker långsiktigt för att säkerställa att det finns tillräckliga lärarresurser.

Utbildningen präglas genomgående av fokus på tandhygienistens kärnkompetens med utvecklande av en professionsidentitet. Därför läggs stor vikt vid att en övervägande andel av lärarna är legitimerade tandhygienister. Det är angeläget för fakulteten att förstärka den fasta lärarstaben inom tandhygienistprogrammet med disputerade tandhygienister framförallt med syftet att utveckla forskningsmiljön men även för att utveckla undervisning och pedagogiskt utvecklingsarbete. Den vetenskapliga kompetensen inom lärarkollegiet behöver förstärkas då nationell forskning och vetenskaplig kompetens inom tandhygienistens profession och området oral hälsa fortfarande befinner sig i ett uppbyggnadsskede. Det finns också en nationell utmaning då antalet tandhygienister behöriga för forskarutbildning är begränsat. En kompetensförsörjningsplan har upprättats vid fakulteten där lärarresurserna knutna till tandhygienistutbildningen successivt utökas, i takt med att ett ökat studentantal, för att täcka in kombinationen av vetenskaplig och professionell kompetens.

För att säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen och utbildningens framtida forskningsanknytning arbetar Malmö universitet just nu med planering för en forskarskola i Oral hälsa. Resurs för forskarskolan finns avsatt i budget från år 2020. Forskarskolan ska ges i samarbete med andra lärosäten bland annat Högskolan i Kristianstad och den ovan nämnda avsiktsförklaringen "omfattar samverkan för att utveckla och stärka handledning av forskarstuderande tandhygienister vid de bägge lärosätena bland annat genom etablerandet av en forskarskola i oral hälsa vid Malmö universitet" (bilaga 10). För närvarande pågår även en dialog med Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet angående etablering av forskarskolan. Två doktorandtjänster utannonseras hösten 2019 för att påbörja forskarutbildning januari 2020.

Frågan om utbildningens framtida kompetensförsörjning är högt prioriterad och finns upptagen som en prioriterad fråga i fakultetens verksamhetsplan för perioden 2019–2021. Fakultetens ledning gör regelbundna inventeringar av kompetens lokalt, nationellt och internationellt inom hela det odontologiska utbildningsområdet inklusive oral hälsa, tandteknikerområdet, de odontologiska ämnen/specialiteterna, forskning och pedagogik inom tandvårdens område. Processen för genomförande av strategiska rekryteringar till tandhygienistutbildningen har aktiverats och följs upp centralt inom universitetet via årliga verksamhets- och kvalitetsdialoger.

Mot bakgrund av de åtgärder som vidtagits med syftet att skapa förutsättningar för framtida försörjning av lärarpersonal med tandhygienistutbildning och för att stärka utbildningens forskningsanknytning, gör fakulteten bedömningen att det finns goda förutsättningar för en långsiktigt hållbar försörjning av lärarstaben.

Beskriv och analysera lärarnas utrymme för kompetensutveckling och hur förutsättningar skapas för lärarnas kompetensutveckling både individuellt och kollegialt.

Lärarnas pedagogiska kompetens säkras dels genom fastställda krav om pedagogiska meriter vid anställning och befordran, dels genom kontinuerlig kompetensutveckling inom fakulteten och vid universitetet, bland annat i samverkan med Malmö universitets pedagogiska stödfunktion, Centrum för akademiskt lärarskap. Dessutom finns ett välarbetat samarbete med MedCUL (Medicinska

fakultetens centrum för undervisning och lärande) vid Lunds universitet, som regelbundet anordnar både universitetsgemensamma högskolepedagogiska kurser men även skräddarsyr fakultetsspecifika utbildningar.

Malmö universitets avtal för medarbetare anger att kompetensutveckling ska ingå i samtliga lärartjänster. Alla lärare vid Malmö universitet har eller ska så snart som möjligt genomgå högskolepedagogisk utbildning om minst 15 hp. För att realisera detta erbjuder Centrum för akademiskt lärarskap, som nämnts ovan, varje termin ett flertal poänggivande pedagogiska utvecklingskurser. På fakulteten ges lärare möjlighet att varje månad delta i kompetensutvecklingsaktiviteter i form av generella utbildningsaktiviteter via grundutbildnings-, vidareutbildnings- och forskningsnämnderna men även ämnesknutna seminarier vid respektive avdelning. Dessutom, vilket nämnts tidigare, pågår vid fakulteten för närvarande ett pedagogiskt utvecklingsarbete omfattande ett utmaningsbaserat och studentcentrerat lärande, som riktar sig till alla lärare vid samtliga utbildningar. Lärarnas möjligheter till och genomförd kompetensutveckling följs upp i dialog mellan medarbetare och chef vid årliga medarbetarsamtal. Forskningstid ingår för lektorer och professorer, minst 20%. Adjunkter har per definition ingen forskning i sin tjänst men istället angiven kompetensutvecklingstid, minst 10%.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Utbildningsmiljön

Bedömningsgrunder:

Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Se anvisningar i bilaga 4 till Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen.

Beskriv och analysera utbildningens vetenskapliga/konstnärliga miljö och på vilket sätt verksamheten bedrivs så att det finns nära samband och anknytning mellan forskning och utbildning

I den vetenskapliga miljön ingår flera delar; problemlösning enskilt och/eller i grupp med kritisk granskning av originallitteratur, den kliniska timmen med bedömning av evidens för kliniska metoder. Dessutom ingår en interprofessionell miljö på fakulteten där man använder olika vetenskapliga analysmetoder, fakultetsgemensamma aktiviteter av vetenskaplig karaktär såsom disputationer, docentföreläsningar, gästföreläsningar och öppna seminarier. Den fysiska närheten till bred och djup vetenskaplig kompetens med fokus på tandhygienistens kunskapsområde oral hälsa och bibliotek med kompetenta bibliotekarier är också av stor betydelse. Verksamheten bedrivs i fastigheten Klerken i vilken all verksamhet vid Odontologiska fakulteten inryms från utbildning på grund- och avancerad nivå, forskarutbildning och forskning samt tandvård på undervisnings- och specialistklinik.

Sambandet mellan utbildning och forskning säkras genom att all utbildning och forskning vid fakulteten är integrerad i en gemensam forskningsprofil som följer lärosätets vision om en integrering av forskning, utbildning och profession. Forskningen vid fakulteten är både bred och djup, då samtliga odontologiska specialiteter finns och är aktiva inom forskning i sina olika forskningsmiljöer. Studenternas examensarbeten anknyter till fakultetens forskningsmiljöer och fakulteten lämnar varje år förslag på tema/ämnen för studentarbeten utifrån såväl pågående forsknings- som tillgängliga handledarresurser. Studenterna har också möjlighet att föreslå ämnen för sina respektive examensarbeten i dialog med lärare vid fakulteten. Inom tandhygienistens vetenskapliga kunskapsområde, som integrerar odontologi, basbiologi/medicin, folkhälsovetenskap och beteendevetenskap säkerställs miljön genom att vetenskapligt kompetenta tandhygienister från Högskolan i Kristianstad medverkar till och stärker den vetenskapliga fördjupningen och identiteten inom området oral hälsa. Den planerade forskarskolan och doktorandtjänsterna kommer att ytterligare stärka den vetenskapliga miljön inom kunskapsområdet. Undervisningen utförs av aktiva forskare inom och utom fakulteten och möten med studenterna sker exempelvis vid tvärvetenskapliga seminarier där betydelsen av kost och nutrition på termin 3 och endoparodontala samband på termin 5 diskuteras.

Utbildningens forskningsanknytning tillgodoses speciellt genom den pedagogiska modellen med utmaningsbaserat och studentcentrerat lärande. Ett vetenskapligt synsätt genomsyrar vår pedagogik och bidrar till god forskningsanknytning genom att studenten ständigt arbetar enskilt eller i grupp genom att utgå från en klinisk situation eller problem. Studenten lär sig argumentera utifrån vetenskaplig evidens. Lärare med vetenskaplig kompetens och som är väl förtrogna med aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete konstruerar undervisningsfallen och leder seminarier. För att nå

problemlösning arbetar studenten med att söka och kritiskt granska aktuell litteratur. Till varje kurs finns rekommenderad litteratur som till största delen består av aktuella vetenskapliga artiklar men också utvalda läroböcker. Genom den pedagogiska modellen uppmuntras studenterna och ges också verktyg till att självständigt söka och värdera information, med stöd från den kompetens som finns på våra bibliotek. Genom att i dialog med lärare och studiekamrater diskutera, granska och bearbeta inhämtad kunskap stimuleras utvecklingen ytterligare mot ett vetenskapligt förhållningssätt.

Studenten får tidigt lära sig tolka vetenskap och når då även förståelse för att kunskap är färskvara som ständigt utvecklas och måste förnyas; livslångt lärande. Väsentligt i det kommande yrkeslivet är att anamma ett kritiskt tänkande för att arbeta evidensbaserat och kunna värdera vetenskaplig litteratur (se även Aspekt Yrkesexamen). Detta utgör en viktig del i utbildningen. I anslutning till studenternas inhämtande av teoretisk kunskap, enskilt och i grupp, ges tillfälle till föreläsningar och seminarier. Studenterna får då insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete i dialog med resurspersoner och aktiva forskare samtidigt som de egna ståndpunkterna prövas.

Vidare aktualiseras kopplingen till aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete i den kliniska färdighetsträningen, där all undervisning sker under handledning av tandhygienister. All vård som genomförs ska vara evidensbaserad och studenten förväntas utifrån patientens livssituation kunna motivera diagnostik, behandlingsförslag och prognos utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet, där kopplingen till Nationella riktlinjer är central, vilket diskuteras med den handledaren och också är inkorporerat i den kliniska examinationen på termin 5. Vid examinationen granskas studenten av två bedömare; en lärare från fakulteten och en extern kliniskt aktiv tandhygienist från t. ex. Folk tandvården. Ett vetenskapligt moment i examinationen innebär att studenten ska kunna motivera sina val av behandlingsåtgärder med stöd i den evidens som finns, där exempelvis kunskap om innehållet i Nationella riktlinjer blir aktuellt. I övrigt kliniskt arbete ska studenten formulera aktuella frågeställningar, diskutera och ta ställning till val av behandling, dels i dialog med handledaren under den kliniska verksamheten på Tandvårdshögskolan och under den externa verksamhetsförlagda utbildningen men också med progression vad gäller självständighet mot slutet av utbildningen. Målet är att tandhygienisten under utbildningen uppnår självständighet och ett kritiskt evidensbaserat förhållningssätt till vetenskapliga publikationer och med en förmåga till livslångt lärande.

Under "kliniktimmen" som avslutar varje klinikpass diskuteras på ett strukturerat sätt, under handledning av en tandhygienist med lägst magisterexamen, olika situationer som studenten stött på i sitt patientomhändertagande. Studenten reflekterar över dessa med sina kurskamrater. Den kliniska handledaren deltar i dessa diskussioner och vägleder studenternas resonemang och med utgångspunkt från Nationella riktlinjer och annan relevant vetenskaplig information med anknytning till terminens fokus. Detta är ett viktigt forum för studenten att nå kunskap och förståelse om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Som ovan redogjorts sker den kliniska och prekliniska utbildningen uteslutande under handledning av tandhygienister. För att på ett tillförlitligt sätt tydliggöra tandhygienistens professionella identitet, kunskapsområde och säkerställa de lärandemål som specifikt anknyter till detta, är det av vikt att även de teoretiska delarna av utbildningen involverar tandhygienister. För att på kort sikt tillgodose att en större del av den teoretiska och vetenskapliga undervisningen involverar tandhygienister med forskarutbildning har ett samarbete inletts med Högskolan i Kristianstad, som presenterats under

Aspekt Personal (Avsiktsförklaring för strategiskt partnerskap, bilaga 10). Detta innebär att det i den treåriga utbildningen också ingår lärandeaktiviteter med disputerade tandhygienister. En disputerad tandhygienist från Högskolan i Kristianstad kommer att vara examinator för studenternas självständiga examensarbete om 15 hp för att säkerställa en tydlig vetenskaplig koppling till tandhygienistens kunskapsområde.

Samarbete mellan olika utbildningsinstitutioner är av godo för kunskapsutbyte och nätverkande, dock finns åtgärder vidtagna för att fakulteten på längre sikt inte ska vara beroende av detta utan självförsörjande avseende disputerade tandhygienister involverade i utbildningen. Två doktorandtjänster riktade till forskarintresserade tandhygienister kommer under hösten 2019 att utannonseras med mål att i januari 2020 påbörja forskarstudier vid fakultetens planerade forskarskola i Oral hälsa (se även Aspekt Yrkesexamen) och där forskningsprogrammets inriktning tydligt ska adressera områden som är direkt applicerbara på tandhygienistens kunskapsområde. Dessa forskarstuderande tandhygienister kommer att vara involverade i den teoretiska undervisningen av tandhygieniststudenterna inom sina respektive specialområden men också i den vetenskapliga strimman och i lärandeaktiviteter relaterade till detta. Det finns redan idag tandhygienister inskrivna som forskarstuderande och som handleds från fakulteten och dessa knyts till den treåriga utbildningen. Samtliga vid fakulteten aktiva forskarstuderande tandhygienister involveras i i högre grad i undervisningen bland annat genom att de presenterar sina pågående forskningsprojekt och diskuterar resultaten vid seminarier med tandhygieniststudenter.

De utbildningsinsatser gällande oral hälsa för olika grupper i samhället och som ingår i den treåriga utbildningen, omfattar på termin 4 ett utarbetande gruppvis av undervisningsmaterial. Ett av de moment som ingår gäller referenser till vetenskaplig litteratur som stöd för de påståenden som görs under utbildningsinsatsen, vilket stärker utbildningens forskningsanknytning. Studenternas insats examineras formativt där de själva identifierar och också får återkoppling från lärare på vilken utvecklingspotential som finns när det gäller själva utbildningsinsatsen. Senare i utbildningen genomförs en självständig utbildningsinsats för en målgrupp som t ex sjuksköterskestudenter eller gymnasieelever (termin 5 och 6), också med adekvata vetenskapliga referenser som stöd vid den muntliga framställningen. Efter denna insats redovisar studenterna hur och i vilken utsträckning som tidigare identifierade utvecklingsområden har förbättrats, med utgångspunkt från tidigare inlämnad självvärdering och återkoppling från handledare. Allt med redovisning av de olika momenten, bl. a det presenterade vetenskapliga stödet för påståenden och eventuellt rekommenderade åtgärder. Detta stimulerar till och kräver en progression i vetenskapligt förhållningssätt och förmåga till kvalitetsgranskning av vetenskaplig litteratur.

Beskriv och analysera på vilket sätt studenterna, inklusive eventuella distansstudenter eller studenter på annan ort, genom utbildningen får delta i ett forskande sammanhang och tillägna sig ett forskande förhållningssätt.

Det faktum att lärarna i den teoretiska undervisningen är kliniskt verksamma, ofta disputerade med specialistkompetens och själva aktiva forskare, bidrar till att studenten deltar i ett forskande sammanhang. Undervisningen bedrivs som heltidsstudier på Tandvårdshögskolan i Malmö med i stort sett daglig verksamhet i byggnaden. Distansstudier är inte aktuellt.

Som nämnts i Aspekt Yrkesexamen omfattar den vetenskapliga strimman i utbildningen moment som ska ge studenterna förmåga till att göra självständiga och kritiska bedömningar, förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem samt beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå, följa kunskapsutvecklingen, samt utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området¹².

Studenterna genomför ett självständigt examensarbete, omfattande 15 hp, i slutet av utbildningen med förutsättningar för en ytterligare fördjupning av ett vetenskapligt förhållningssätt. Ett tydligt fokus mot oral hälsa och tandhygienistens kunskapsområde när det gäller de vetenskapliga frågeställningar som ska belysas säkerställs genom det planerade samarbetet med Högskolan Kristianstad och medverkan av en disputerad tandhygienist i utbildningen. Denna lärare kommer att vara examinator för examensarbetena. Initialt presenterar och diskuterar studenterna titel och examensarbetets syfte med examinatoren, handledaren och kurskamrater. Examinatören är även ansvarig för de planerade textseminarierna. Ett textseminarium genomförs när studenterna nått ca halvvägs i sitt examensarbete. Som förberedelse för detta seminarium granskar och bedömer studenterna de texter som finns tillgängliga i en kamratbedömningsprocess enligt specifika kriterier, vilket inbjuder till ytterligare insikt i kvalitetsgranskning och vad redovisning av forskning innebär. Vid seminariet diskuteras, efter ett löpande schema, arbetena med respektive författare. Detta innebär att studenterna bedömer ett flertal arbeten och också får återkoppling i flera fall på sitt eget arbete. Ytterligare två textseminarier är inplanerade i den treåriga utbildningen. Det mer omfattande examensarbetet kan också inspirera fler studenter till intresse för forskning och till att en rekrytering av forskarstuderande bland tandhygienister underlättas i och med bättre insikt i vad forskning kan innebära. De lärare som handleder studenterna har minst licentiatexamen eller har genomfört sin halvtidsavstämning inför doktorsexamen.

Studenterna blir formellt behöriga att gå vidare in i en forskarutbildning via en magisterexamen. Fakulteten har sedan tidigare genomfört påbyggnadsprogrammet Odontologie magisterprogram med inriktning oral hälsa om 60 hp och planerar att ge detta program på nytt för att bidra till att skapa en bas av tandhygienister som är behöriga till forskarutbildning.

Handledarkompetens för dessa program finns inom fakulteten då vi har professors- och/eller docentkompetens inom samtliga odontologiska ämnen. En forskarskola planeras (se Aspekt Yrkesexamen och ovan) liksom två doktorandtjänster specifikt vikta för forskningsintresserade tandhygienister med intresse för forskningsområden med anknytning till tandhygienistens kunskapsområde och mer specifikt oral hälsa. Dessa tjänster är under utannonsering och kommer att ingå i befintliga forskningsmiljöer vid fakulteten. Fakulteten planerar för en utbildningsmiljö där vi har disputerade tandhygienister som lärare, forskarhandledare och utbildningsansvariga liksom tandhygienister under forskarutbildning som delaktiga i undervisningen.

¹² SFS 2009:1037 1 kap. 8 §.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Resurser

Bedömningsgrunder:

Det finns tillgång till en stabil och ändamålsenlig infrastruktur.

De tillgängliga resurserna utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten.

Se anvisningar i bilaga 4 till Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen.

Beskriv studenternas tillgång till litteratur och annat lärandematerial, informationstekniska resurser samt infrastruktur i övrigt som krävs för att de ska kunna tillgodogöra sig utbildningen på ett relevant sätt. (Behoven av infrastruktur varierar beroende på vilken utbildning det handlar om. För utbildningar med experimentella inslag är t.ex. tillgång till goda laborativa förhållanden nödvändig och för konstnärliga utbildningar kan det handla om t.ex. verkstäder och repetitionslokaler. För distansutbildningar kan det handla om att det bör finnas välutvecklade kommunikationsformer.)

Fakulteten har goda utrymmen för undervisning med 4 föreläsningssalar, ett flertal seminarierum och 16 gruppum samt ett odontologiskt bibliotek. Samtliga lokaler är tillgängliga för personer med funktionsvariation. Lokalerna har den utrustning som krävs i form av möbler som tillåter flexibla arrangemang för träffar och diskussioner i olika stora gruppkonstellationer, skrivtavlor och/eller skärmar för att projicera bildspel och filmer eller andra former av digitala lärandeformer.

Laboratorium för praktisk färdighetsträning är väl utrustade och moderna vilket ger en bra och realistisk miljö för träning. Det finns 25 platser på ett laboratorium för praktisk färdighetsträning eller simuleringslaboratorium och därutöver ytterligare 24 platser på så kallat bänk-laboratorium. På kliniksidan finns drygt 110 behandlingsplatser vilket är tillräckligt för att inhysa både tandläkar- och tandhygienistprogram. Under de senaste åren har samtliga unitar bytts ut och utrustning för röntgenbildstagnig och analys är uppdaterade.

Biblioteket med inriktning odontologi och medicin är centralt för studenter inom utbildningar med utmanings- och studentcentrerad pedagogik och verksamheten introduceras för studenterna under första kursveckan. Bibliotekarierna medverkar i undervisningen, ger vägledning och är kontinuerligt under utbildningen ett stort stöd för studenterna exempelvis för att identifiera litteratur. Biblioteket är bemannat under kontorstid men tillgängligt för studenterna cirka 80 timmar per vecka. Inom gångavstånd finns även ett bibliotek vid Fakulteten för Hälsa och samhälle. Databaser för vetenskaplig litteratur finns tillgängliga via universitetets hemsida.

Till kurserna finns en rekommenderad litteratur, vilket är i enlighet med en utmaningsbaserad pedagogisk modell. Förutom den föreslagna litteraturen, som huvudsakligen består av böcker och vetenskapliga artiklar men i vissa fall också länkar till internetsidor, uppmuntras studenterna till att självständigt söka och värdera information.

Studenthälsan vid Malmö universitet erbjuder studenter kurser och föreläsningar i olika ämnen inom hälsa och välmående samt individuella stödsamtal och rådgivning relaterat till studiesituationen. Vid Studenthälsan arbetar kuratorer, sjuksköterska/barnmorska och folkhälsovetare.

Utbildningen stöts administrativt på fakulteten i en omfattning av ca 50 % av en heltidstjänst. Detta stöds omfattning beräknas öka med en treårig utbildning. Till utbildningen finns också knuten en

handläggartjänst som stödjer fakultetens samtliga tre utbildningsprogram samt utgör ett stöd för studievägledning. Därutöver finns universitetsgemensamt stöd som bl.a. inkluderar kvalitetsfrågor, juridik, studievägledning, studenthälsan och pedagogiskt stöd vid funktionsnedsättning.

Beskriv och analysera arbetet med att säkerställa att tillgängliga resurser utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten

Arbetet med att säkerställa att tillgängliga resurser används effektivt och håller hög kvalitet åvilar fakultetsledningen och effektueras genom de s k verksamhetsdialoger som regelbundet förekommer. Utvärdering av lokalernas tillgänglighet och utrustning och användning sker med lärare och studenter. Frågan lyfts årligen i formaliserad dialog mellan fakultetens utbildningsansvariga och Odontologiska studentkårens representanter samt ges även utrymme under informella dialoger inom kurser och program, ex i programråd.

Fakulteten genomgår just nu en omorganisation där dessa frågor är prioriterade. Arbetet har ett tydligt mål att effektivisera lokalanvändandet och säkra den kliniska undervisningen för studenterna på alla program utifrån tillgängliga resurser med bibehållande av en hög kvalitet för en utmaningsbaserad pedagogisk modell. Fakultetens lokaler har upprustats med modernt möblemang och informationstekniska resurser.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande, resultat

Styrdokument (Utbildningsplan och kursplaner)

Bedömningsgrunder:

Det finns utbildningsplan och kursplaner för hela utbildningen.

Se anvisningar i bilaga 4 Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen. Inkludera angivna bilagor.

Bifoga styrdokument, dvs. utbildningsplan och kursplaner, för hela utbildningen, där det av kursplanerna bör framgå hur undervisning, kurslitteratur/annat lärandematerial och examination kommer att vara utformade.

Utbildningsplanen och kursplaner har utarbetats utifrån examensordningen i Högskoleförordningen (SFS 1993:100 t.o.m. SFS 2019:276), Sveriges universitets- och högskoleförbundets (SUHF) rekommendationer och Malmö universitets anvisningar för kurs- och utbildningsplaner. Bifogat denna ansökan finns styrdokument i form av utbildningsplan och kursplaner för samtliga terminer för det sökta tandhygienistprogrammet (bilaga 11-17).

Beskriv hur dessa styrdokument fastslås, förnyas och kvalitetssäkras.

Den instans vid Malmö universitet som beslutar om fastställande av utbildningsplan ansvarar också för kvalitetssäkring av formaliakrav. Fakulteten har flera plattformar och kontrollfunktioner för att säkra utbildningens kvalitet. Utbildningsnämnden vid Odontologiska fakulteten utser programansvarig som har ansvar för att programmet håller hög kvalitet. Som stöd har programansvarig en så kallad curriculumkommitté bestående av examinations- och kursansvariga lärare. Program-, examinations- respektive kursansvarig är olika personer. Curriculumkommitténs huvudsakliga uppgift är att säkerställa konstruktiv länkning mellan examensmål – lärandemål – lärandeaktiviteter – examination. Curriculumkommittén, tillsammans med programansvarig, kan föreslå förändringar i kurs- och utbildningsplaner till Utbildningsnämnden. Som underlag för gruppens arbete finns information från möten med lärar- och studentrepresentanter. I curriculumkommittén analyseras också kontinuerligt kurs- och programvärderingar och mot bakgrund av dessa föreslås justeringar av kursens innehåll. I kommittén diskuteras även kortsiktiga och långsiktiga frågor relaterade till utbildningen.

Kursansvariga lärare har regelbundna möten med kliniska handledare och andra undervisande lärare på kursen för att samla synpunkter. Kursansvarig kan på så sätt vidta eventuella åtgärder direkt under pågående termin, alternativt föreslå mer omfattande förändringar till curriculumkommittén. Övriga underlag är anteckningar från möten med student- och lärarrepresentanter, framförallt från programrådet där studentrepresentanter för varje kurs/termin samt lärarrepresentanter träffas 2 gånger per termin i dialog om kvalitetsfrågor inom programmet.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande, resultat

Säkring av examensmål

Bedömningsgrund:

Genom utbildningens utformning genomförande och examination säkerställs att studenterna uppnått målen i examensordningen när examen utfärdas.

Se anvisningar i bilaga 4 till Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen.

Beskriv och analysera hur utbildningens utformning och genomförande säkerställer att studenterna uppnår examensmålen

Examinationer sker kontinuerligt genom utbildningen; formativt och summativt. I den formativa bedömningen ingår att studenten själv, efter egenbedömning och återkoppling från handledare, identifierar kunskapsluckor och formulerar strategier för att inhämta den kunskap som saknas¹³. Inom grupparbete, färdighetsträning på laboratorium och i klinik är bedömningsformen framförallt formativ. I tillägg sker Objective Structured Clinical Examination (OSCE) på termin tre och den kliniska examinationen på termin 5 (bilaga 7). En summativ examination kommer att genomföras mot slutet av varje termin. Den kan bestå av skriftlig salstentamen, muntlig tentamen, inlämningsuppgifter eller hemtentamen. Den skriftliga tentamen är fördelad på essäitentamen och kortsvarstentamen eller MCQ (Multiple Choice Questions). Studenter som inte fullföljt terminens kliniska utbildning i den utsträckning som krävs för att nå upp till aktuella lärandemål gällande "Färdighet och förmåga" liksom "Värderingsförmåga och förhållningssätt", får inte tentera skriftligt.

Examinationsfrågor och val av examinationsformer utgår från att alla examensmål skall examineras. Examinationerna är anpassade till kursinnehåll och med en direkt koppling till uppställda lärandemål liksom lärandeaktiviteter (se målmatris, bilaga 1).

Examinationerna sker med progression. Flera formativa examinationer förekommer under utbildningen, dels i ett tidigt skede med OSCE, dels i form av den kliniska examinationen mot slutet av utbildningen där studenterna under observation undersöker en för dem helt ny vuxenpatient (bilaga 7). Undersökning och terapiplan bedöms av en intern och extern bedömare och ett tydligt vetenskapligt incitament finns inlagt i examinationen genom att föreslagna behandlingar ska kunna förankras i Nationella riktlinjer. Som exempel kan också nämnas den formativa examinationen gällande undersökning av barnpatienter liksom den formativa examination som planeras för de utbildningsinsatser för grupper som ska genomföras under terminerna 4 respektive 5/6. Då den formativa examinationen har som huvudsyfte att studenten själv ska identifiera sina kunskapsluckor och också formulera en handlingsplan för hur dessa luckor ska fyllas under den resterande utbildningen blir det tydligt, inte minst för studenten själv, var eventuella brister finns. Det blir också tydligt för såväl studenten som examinatoren att mycket kunskap har inhämtats. En uppföljning av och återkoppling på den fullgjorda handlingsplanen avslutar detta moment. Examinationen av examensarbetet har ytterligare formativa inslag; nämligen textseminarier omfattande metod- respektive resultatdel av examensarbetet, där granskning sker av studentkamraters arbeten utifrån gällande kriterier. Detta ger studenterna ökade möjligheter att ingående läsa flera arbeten.

¹³ Nicol DJ, Macfarlane-Dick D. Formative assessment and self-regulated learning: a model and seven principles of good feedback practice. *Studies in Higher Education* 2006;31:199–218

Progressionen kan också följas genom de summativa examinationer som förekommer; hemtentamina, muntliga redogörelser för patientfall och vetenskapliga artiklar liksom de ordinarie skriftliga tentamina som genomförs avslutningsvis på respektive termin.

Kopplingen mellan lärandeaktiviteterna och uppnådda examens- och lärandemål blir tydliga i samband med de terminsvis återkommande utvecklingssamtalen som genomförs med studenterna. Dessa är ett instrument som används och där progression, liksom brister kan uppmärksammas. Vi skapar förutsättningar för utveckling genom att studenten får tillfälle att fundera över vilken kunskap som inhämtats men också fundera över förbättringsområden på kort och längre sikt. Kopplingen mellan lärandeaktiviteter och uppnådda examensmål blir också tydliga i den analys av insamlat material som görs inför kursvärderingen. Väsentligt är också att i kursvärderingen analysera utfallet av skriftlig tentamen och i vilken mån studenterna blivit godkända. Dessa analyser innebär sammantaget möjlighet till förändring/förbättring av kursupplägg vid behov och då med större möjlighet att uppnå lärandemålen.

Examinationsformer för *Kunskap och förståelse* är huvudsakligen skriftlig tentamen i olika former men är också en stor del i den formativa utvärdering som genomförs i samband med utbildningens kliniska avsnitt, då det är viktigt att studenten med progression kan föra en dialog och visa på en förmåga att kunna koppla teori till praktik.

Färdighet och förmåga examineras formativt i den dagliga kliniska verksamheten men också vid OSCE, klinisk examination och de utbildningsuppgifter om hälsofrämjande insatser som varje student ska genomföra. Här bedöms studentens pedagogiska strategier för undervisning på individ- och gruppnivå. Muntlig redovisning i mindre och större grupper liksom redovisningen av examensarbetet är andra exempel. I samband med den kliniska examinationen ska studenten självständigt kunna uppvisa väsentliga färdigheter gällande praktiska moment och också kunna koppla sina ställningstaganden till befintlig vetenskap och klinisk praxis. Att kunna uttrycka sig väl i skrift bedöms dagligen i samband med journalanteckningar men också i samband med andra skriftliga uppgifter liksom i arbetet med examensarbetet. Som nämnts tidigare finns tydliga bedömningskriterier som studenterna har tillgång till.

Värderingsförmåga och förhållningssätt bedöms löpande i den teoretiska och kliniska dagliga verksamheten där samarbete med studiekamrater, personal och patienter ständigt uppkommer samt vid examinationer.

Undervisningen är upplagd som en helhet där teori, klinisk verksamhet och vetenskap integreras terminsvis i en kurs med ett övergripande sammanhållet tema vars komplexitet följer ett progressivt förlopp. I bilaga 2a exemplifieras hur progressionen sker från kurs 1 till 6 från studier i basbiologi till ämnesområdet cariologi, preventiva åtgärder på individnivå, presentationsteknik och slutligen till en utbildningsinsats i oral hälsa. Säkring av examensmålen sker på flera sätt dels genom utbildningens struktur, dels genom studenternas återkoppling och inflytande samt slutligen genom en tydlig process för uppföljning av studenters prestationer. Fakultetsstyrelsen har det övergripande ansvaret för att Odontologiska fakultetens utbildningar håller hög kvalitet. Man har delegerat ansvaret till dekan och utbildningsnämnd som utser en programansvarig, vilken tillsammans med ovan nämnda

curriculumkommitté ansvarar för att säkerställa konstruktiv länkning mellan examensmål – lärandemål– lärandeaktiviteter – examination. Ett ämnesråd bestående av företrädare för samtliga odontologiska specialiteter/ämnen träffar utbildningsrepresentanter regelbundet och diskuterar utbildningens innehåll, representativitet och kvalitet. Ämnesföreträdare ansvarar för att undervisningsmaterial och rekommenderad litteratur är relevant. Kursansvarig och examinationsansvarig i samarbete med resurspersoner för respektive ämnesområde utformar lärandeaktiviteter som är anpassade till respektive utbildningsmoment. Detta sker gradvis med ökad komplexitet gällande tandhygienistens kunskapsområde och därför med särskilt fokus mot det hälsofrämjande och förebyggandet arbetet liksom med en ökad grad av självständighet (se målmatris, bilaga 1).

Kursernas koppling till målen förmedlas till studenterna under introduktionsföreläsningar vid inledningen av respektive terminskurs samt genom kursplaner som finns publicerade på Malmö universitets hemsida och den digitala studieplattformen (Canvas). Studenterna är representerade i samtliga beredande och beslutande organ enligt fastställda former för studentinflytande (se Aspekt Styrdokument, Studentperspektiv). En kontinuerlig dialog med studenter på olika nivåer och i olika sammanhang är en central del i universitetets kvalitetssäkringssystem. Varje termin avslutas med en genomförandet av en kursvärdering som sammanfattas i en kursrapport av examinationsansvarig. Rapporten baseras dels på en dialog med studenterna om deras erfarenheter av den utbildning som förmedlats under den genomgångna kursperioden (se Aspekt Styrdokument). En digitalt och anonymt ifylld kursvärdering med utgångspunkt från aktuella lärandemål kompletterar informationen från studenterna. Studentperspektivet blir på så sätt tydligt belyst med utgångspunkt från lärandemålen, såväl gruppvis som enskilt och såväl anonymt som ej anonymt. Rapporten analyseras också med avseende på resultatet vid examinationen i relation till aktuella lärandemål. Hänsyn tas till studentperspektivet inför eventuella ändringar kommande terminer.

Forskningsanknytningen i undervisningen tillgodoses dels genom den pedagogiska modellen och dels genom utbildningens anknytning till fakultetens forskningsmiljöer. Som tidigare beskrivits, får studenterna, i de teoretiska studierna, fall att arbeta med och som utgår från olika specifika kliniska situationer eller problem som är relaterade till temat på den aktuella kursen. De lärare som konstruerar och är ansvariga för dessa fall är väl förtrogna med aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, vilket även gäller lärarna vid seminarier och föreläsningar. Det gör att de frågor studenterna ställer inför och under ett seminarium kan sättas i en klinisk kontext men också relateras till aktuellt forskningsläge genom analys och kritisk granskning av evidensvärdet, vilket sannolikt på ett positivt sätt bidrar till studentens möjligheter att nå examensmålen.

Beskriv och analysera hur utbildningens utformning visar på en progression och koppling mellan examensmål, lärandemål, lärandeaktiviteter och examination.

Utbildningen omfattande oral hälsa inleds med studier som syftar till att ge kunskap om friska förhållanden och som gradvis utvecklas till att omfatta kunskap om vanliga och därefter ovanliga och/eller komplexa orala sjukdomstillstånd. Den gradvisa progressionen innebär att studierna utökas och fördjupas genom en ökad komplexitet i frågeställningar som belyses under utbildningen med integrering av t ex samhälls- och beteendevetenskap och mänskliga rättigheter. Särskilt betydelsefullt är att studenten redan under det första studieåret får möjlighet till patientbehandling, vilket förutom

vad som ovan nämnts (Aspekt Yrkesexamen) innebär en insikt i vad yrkesrollen kommer att innebära. Att tidigt skapa en trygghet i rollen som behandlare innebär att ett större fokus senare i utbildningen kan läggas på ett patientcentrerat förhållningssätt och på de frågeställningar med gradvis ökad komplexitet som studenten ställs inför. Vid de inledande patientbehandlingarna tidigt i utbildningen arbetar studenterna två och två där man dels har stöd av varandra men också får möjlighet att vara en "kritisk vän" och ge återkoppling. Majoriteten av patientbehandlingarna under utbildningen sker individuellt och utgör därför träning i självständigt arbete.

Progressionen är tydlig genom de aktiviteter som är kopplade till lärandemålen, i så måtto att en ökad grad av djup och komplexitet i frågeställningarna liksom självständighet i studentens aktiviteter förekommer i de olika momenten. Detta kan exemplifieras genom den möjlighet som finns med inledande auskultationer men också med praktisk färdighetsträning på laboratorium och därefter kliniskt arbete med diagnostik och behandling av olika sjukdomstillstånd i munhålan. Detta kompletteras med identifiering av munhälsotillstånd som rör exempelvis munslemhinneförändringar, pedodonti, ortodonti, endodonti eller käkfunktionsstörningar. Examensmålet gällande mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation har fått utökat omfång i utbildningen. Som exempel kan nämnas kursmoment där tecken på kliniska tecken på våldsutsatthet fokuseras liksom tandvårdens uppgifter gällande *Barn som far illa*. Det kliniska arbetet innebär en progression, dels genom att varje tänkbart kommande kliniskt moment först tränas under handledning i en laboratoriemiljö för att vid ett senare tillfälle appliceras i en klinisk miljö med patientbehandling, också under handledning. I den kliniska färdighetsträningen förväntas studenten kunna motivera diagnostik, behandlingsförslag och prognos utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet. Den externa verksamhetsförlagda utbildningen utgör den avslutande kliniska situationen i progressionsprocessen och är det som mest liknar vad studenten kommer att möta som legitimerad tandhygienist. Samtliga handledare kallas till ett kalibreringsmöte på fakulteten inför den kommande terminens externa verksamhetsförlagda utbildning. Handledare och studenter har tillgång till examensmål och till de kriterier som gäller för det kommande kliniska arbetet. Handledarna har rutinmässigt en genomgång med studenterna inför patientbehandling och ger också återkoppling vid dagens slut till studenten. Vid detta tillfälle fylls ett bedömningsformulär i tillsammans med studenten. En sammanlagd bedömning skickas också vid tjänstgöringens slut till kursansvarig på fakulteten.

För lärandeaktiviteterna, teoretiskt grupparbete såväl som preklinisk träning på laboratorium och klinisk färdighetsträning med patient, finns kriterier baserade på kursens lärandemål, vilka har en utgångspunkt i gällande examensmål (se målmatris, bilaga 1). Kriterierna är progressiva i sin utformning med ökad svårighetsgrad successivt under utbildningen. För praktiska moment med uppställda kriterier som tränas gör studenterna en egenvärdering med en bedömning av utfört arbete liksom en reflektion över vad som eventuellt kunde gjorts bättre. Studenternas progression bedöms fortlöpande under det kliniska arbetet då ständig återkoppling förekommer i kommunikationen med handledaren. Dels sker en bedömning av progressionen i samband med att dagens arbete sammanställs och dokumenteras/signeras i journalanteckningen. I denna kontext kan man följa studentens progression vad gäller förmågan att koppla inhämtad teoretisk kunskap till den kliniska verksamheten, förmågan att applicera sin kunskap där och att arbeta evidensbaserat. Återkoppling på genomförd undersökning/behandling ges ställvis också genom kamratvärdering. Förmågan till kritisk reflektion tränas liksom förmågan att, utifrån uppställda kriterier, bedöma sitt eget arbete vilket är ett värdefullt instrument med syfte att stärka studentens egen yrkesroll och träna självständighet. Gällande barn- och ungdomstandvård tränas studenterna i riskbedömningar

avseende karies och bettavvikelser när de undersöker och behandlar barnpatienter i den interna och externa verksamhetsförlagda utbildningen. Studenterna får även i plenum presentera och diskutera patientfallen med lärare och studiekamrater. Förutom detta tränas studenterna vid upprepade tillfällen i bettdiagnostik utifrån kliniska bilder under ledning av specialist i ortodonti. Motsvarande övningar är planerade för identifiering och beskrivning av munslemhinneförändringar.

Då teamsamverkan är en central del i tandhygienistens yrkesverksamhet utvecklas successivt en förståelse för andra yrkesgruppers kompetens genom de lärandeaktiviteter som adresserar just samverkan. Teamsamverkan är inkorporerat på olika nivåer i den treåriga utbildningen, exemplifierat med ett interprofessionellt grupparbete på termin 5 där protetisk rehabilitering adresseras. Kunskap om den egna yrkesrollen och ett professionellt förhållningssätt i relation till andra yrkesgrupper kan på så sätt utvecklas.

Ett vetenskapligt förhållningssätt utvecklas under hela utbildningen och inleds med att studenterna lär sig söka information och avslutas med examensarbetet där förmågan till att kritiskt värdera vetenskap är en del av det som examineras (se bilaga 2b-8). Processen mellan dessa båda ytterligheter omfattar lärandeaktiviteter som förmedling av vetenskapsteorier och vetenskapliga arbetsätt liksom praktiska övningar där studenterna mera aktivt tränas i exempelvis kritisk granskning av vetenskap och jämförelse av olika teorier, formulering av vetenskapliga frågeställningar och diskussion om med vilken vetenskaplig metod man bäst kan besvara en formulerad problemställning. Kopplingen till vetenskaplig evidens är också framträdande i det dagliga kliniska arbetet då valda behandlingsmetoder ska kunna motiveras av studenten utifrån ett vetenskapligt perspektiv där exempelvis kunskap om Nationella riktlinjer kan efterfrågas.

Beskriv och analysera hur utbildningens utformning och genomförande främjar studenternas lärande och tar hänsyn till studenternas förutsättningar.

Utbildningen genomförs med en utmaningsbaserad pedagogik, vilken är beprövad och vetenskapligt förankrad. I utmaningsbaserat lärande sätts studenten och studentens lärande i centrum med ett problemorienterat snarare än ett disciplinorienterat förhållningssätt till lärande. Kollaborativa arbetsformer med fokus på reflektion, kritiskt tänkande och kritiskt görande ger förutsättningar för ett inkluderande och studentaktivt livslångt lärande. Denna pedagogiska modell bygger på eget ansvarstagande med självstyrt lärande och ger studenten möjlighet att arbeta utefter sina egna förutsättningar. Som stöd finns lärarresurser. Modellen bygger huvudsakligen på arbete i mindre studentgrupper, såväl under teoretiskt som praktiskt kunskapsinhämtande, vilket ger lärarna goda förutsättningar att stödja den enskilde studenten och följa upp dennes lärande och progression.Handledare bedömer hur väl studenten uppfyller målen med stöd av utarbetade kriterier för olika kunskapsmoment. I de fall brister identifieras har läraren stöd av vägledande dokument som anger processen för att stödja studenter som inte når målen¹⁴. I dokumentet beskrivs processen för hur studenten uppmärksammas på sina brister, vanligtvis först muntligt men därefter också skriftligt, och med anvisningar till hur en individuell handlingsplan ska utformas, kommuniceras och följas upp. I den tjänsteanteckning som i förekommande fall skrivs, formuleras de krav och konsekvenser som blir

¹⁴ Vägledning vid studentärenden – tjänsteanteckning. Dnr OD-5 2013/197

följden om handlingsplanen inte genomförs. Förutom att berörd handledare signerar tjänsteanteckningen, så gör även studenten detta. Inga tveksamheter råder därför om huruvida studenten fått besked om vilka lärandemål som för närvarande inte kan anses vara uppfyllda. Tjänsteanteckningen vidarebefordras till såväl kurs- som programansvarig.

Den teoretiska kunskapen inhämtas främst genom både gruppvis och individuell bearbetning, med utgångspunkt från de bakgrundsfakta som presenteras i basgruppsfallen, problemlösning liksom hypotesverifiering och falsifiering i relation till dessa. Fallen utgår från relevanta kliniska situationer och frågeställningar. Studenternas eget arbete följs upp i seminarier med hela studentgruppen samlad och leds av lärare med specialkunskap i aktuellt ämnesområde och företrädesvis i nära anslutning tidsmässigt till studenternas problemlösning enskilt och/eller i grupp. Under seminarierna sätts också studenternas frågor in i ett kliniskt relevant sammanhang anpassat efter tandhygienistens kunskapsområde. Föreläsningar ges ibland som extra stöd för studentens kunskapsinhämtande när ett uttalat behov av mera bakgrundsinformation föreligger. Kursvärderingarna, där studenternas röster är tydliga, är här ett värdefullt redskap för att identifiera behov av detta. I kursplanerna anges de behörighetskrav som krävs för att studenten ska klara av kursen. Nyantagna studenter informeras om examensmålen genom att de tillsammans med programansvarig och kursansvariga lärare går igenom utbildningsplanen och enskilda kursplaners lärandemål. En studiehandbok med information om hela programmet finns på fakultetens hemsida. Likaså informeras studenterna om kriterier för formativ bedömning samt summativa examinationers utformning. Ytterligare informationstillfällen förekommer sedan i nära anslutning till respektive examenstillfälle. Studenterna har då möjlighet att ställa frågor och får också tillgång till de kriterier som gäller för respektive examination. Dessa kriterier finns också sedan tidigare anslagna på den digitala studieplattformen (Canvas). Studenter som uppvisar behov av stöd uppmärksammas tidigt på detta. Lärarna har, som beskrivs ovan, stöd av vägledande dokument där processen för information och handlingsplan samt uppföljning ska ske. Resurser för studievägledning finns lokalt vid fakulteten i form av en heltidstjänst som stödjer fakultetens samtliga tre utbildningsprogram. Personen är beteendevetare, studie- och yrkesvägledare med flerårig erfarenhet av arbete med och stöd till studerande vid fakulteten. Som ytterligare stöd finns ett flertal centrala funktioner vid universitetets studentcentrum.

Under det prekliniska arbetet på laboratorium tränas olika moment på modell i så kliniskt lik miljö som möjligt. Den treåriga utbildningen har medfört utökad preklinisk tid för flera moment, däribland t ex röntgenbildstagnation, fissurförsegling och fyllningsputs. Arbetet inleds med en instruktion och genomgång tillsammans med handledaren. Dessa genomgångar kan ske dels genom att handledaren beskriver ett visst moment. Det kan också innebära att handledaren praktiskt genomför aktuellt moment medan studenterna ser på. Då det finns tillgång till inspelnings- och filmutrustning i lokalerna blir momenten tillgängliga för samtliga närvarande studenter. Det finns också moment som tidigare spelats in och som därför kan visas som film och också upprepas vid behov eller exempelvis om en student varit frånvarande vid ursprungligt visningstillfälle. Under hösten 2019 kommer fakulteten att köpa in digitala simulatorer, vilket blir ytterligare ett tillskott för praktisk färdighetsträning. Genom att tillfälle ges till att både lyssna, se och själv få prova på ett visst praktiskt moment tillgodoses i stor utsträckning de olika sätt som individer har för inläring.

Varje klinikpass inom färdighetsträning med patient inleds med en genomgång gemensamt i grupp. Patienterna som studenterna möter är tidigare undersökta, vanligtvis på avdelningen för Oral

diagnostik. Härifrån fördelas patienterna utifrån bedömd svårighetsgrad bl.a. till studenterna på tandhygienistutbildningen. Var och en av studenterna redovisar vid en gemensamma eller individuell genomgång vad den kommande undersökningen/behandlingen/uppföljningen gäller, vilken information som finns gällande tidigare ställda diagnoser, vad den aktuella dagens besök ska omfatta (exempelvis undersökning och diagnostik eller behandling av fastställt tillstånd) och vad man bedömer rimligt att genomföra under aktuellt klinikpass. Genomgång innebär att studenterna är väl förberedda inför dagens kliniska pass. I de fall genomgången skett gruppvis, vilket görs på de senare terminerna, får studenterna också tillgång till information om fler fall än de som hen själv behandlar. Efter det kliniska passet går daganteckningar igenom individuellt tillsammans med handledaren och med återkoppling till varje student. En sammanfattande gruppvis diskussion om aktuella händelser på studentkliniken genomförs den sista timmen av den kliniska tjänstgöringen. Det är viktigt att följa upp och ta vara på ett aktuellt intresse i studentgruppen. Som underlag för denna s k kliniktimme, finns också specifika kliniskt relevanta ämnen, vilka diskuteras under terminen. Detta omfattar exempelvis bettfysiologiska besvär, misstänkta endoparodontala samband, munslemhinneförändringar eller ortodontiska frågeställningar. I händelse av att en student fått ett sent återbud eller uteblivande från sin patient, är det vanligt att studenten får förbereda ämnet för kliniktimmen och har visst material tillgängligt som stöd. Förmågan till självständighet tränas även under ett dylikt utbildningsmoment.

Undervisningen omfattar dels möjligheter för studenten att tillägna sig teoretisk kunskap, tillfällen till reflektion men också moment med konkreta upplevelser. Utbildningen utgör på så sätt ett holistiskt koncept, vilket möjliggör för studenter med skilda förutsättningar att på olika sätt bearbeta och införliva ny kunskap. Den utmaningsbaserade pedagogiken innebär att utbildningen är aktiverande. Undervisningsformen innebär en tät och regelbunden kontakt med lärare, ofta i mindre grupper, och är en miljö som uppmuntrar till dialog och främjar en god kommunikation mellan lärare och studenter.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Jämställdhet

Bedömningsgrund:

Utbildningen är användbar och förbereder studenterna för ett föränderligt arbetsliv. Ett jämställdhetsperspektiv kommer att beaktas i utbildningens innehåll och utformning.

Se anvisningar i bilaga 4 till Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen.

Beskriv hur ett jämställdhetsperspektiv kommer att beaktas i utbildningens innehåll och utformning.

Malmö universitet har som målsättning att studenter ska lämna sina utbildningar med tillräckliga kunskaper om genus och jämställdhet för att säkerställa att de agerar på ett likvärdigt och professionellt sätt i sitt kommande yrkesliv. Denna målsättning ligger i linje med syftet med högre utbildning att utveckla ett kritiskt förhållningssätt hos studenter, som lyfts fram i högskolelagen. På tandhygienistprogrammet ingår det därför undervisning om jämställdhet för att skapa en medvetenhet hos studenterna om ett jämställdhetsperspektiv på människors livsvillkor, arbetsvillkor och hälsa. Denna undervisning sker inom flera kurser, och med hjälp av flera olika lärandeaktiviteter med progression mellan momenten i enlighet med vår pedagogik, se målmatris. Initialt i utbildningen diskuteras hur genus kan ha betydelse för hur vi agerar i grupp. Här finns gemensamma lärandeaktiviteter med övriga tandvårdsutbildningar när studenterna lär sig att arbeta inom en utmaningsbaserad pedagogisk modell. Exempel på aktiviteter som kommer införas i det nya tandhygienistprogrammet är seminarium om vad som händer i grupparbetet samt att belysa jämställdhetsaspekter i yrkeslivet. Utgångspunkt för analysen av grupparbetet är ett tidigare examensarbete på kandidatnivå som belyser hur ofta kvinnliga och manliga studenter får komma till tals under diskussionerna i grupp och vem som blir lyssnad på¹⁵.

Studenterna får även undervisning om betydelsen av genus för patienters hälsosyn för att kunna arbeta för en jämlik hälsa i befolkningen. Dessa aktiviteter berör främst kunskap och förståelse och sker därför framförallt i studiegruppsarbete och i föreläsningar och seminarium. Likaså finns lärandeaktiviteter om hur genus kan påverka förekomst, och uttryck av, sjukdom. Denna undervisning sker under flera kurser och berör både kunskap och förståelse samt färdighet och förmåga. Lärandeaktiviteter förekommer både inom studiegruppsarbete, föreläsningar och seminarier och i klinisk färdighetsträning. Studenterna får vidare undervisning om mötet mellan tandhygienist och patient, mellan tandhygienister, och mellan tandhygienister och andra yrkesgrupper i tandvården ur ett genusperspektiv. Denna undervisning sker under flera kurser och berör både kunskap och förståelse samt färdighet och förmåga. Lärandeaktiviteter förekommer både inom studiegruppsarbete, föreläsningar och seminarier och i klinisk färdighetsträning. Ett exempel för att skapa en förståelse hos tandhygieniststudenter om ett genusperspektiv på möten med patienter och med andra yrkesutövare, är ett seminarium tillsammans med studenter på tandläkarprogrammet där de diskuterar dessa frågor. Erfarenheter som ligger till grund för detta seminarium hämtas både från klinisk färdighetsträning på Tandvårdshögskolan och från extern verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

¹⁵ Persson B, Törnblad E. PBL Malmömodellen. Basgruppsmiljön ur ett genusperspektiv. Examensarbete 15 hp. Tandläkarprogrammet 2016.

Jämställdhetsaspekter i yrkeslivet belyses även genom seminarium inför och efter studenters VFU där studenterna ges möjlighet att diskutera sina erfarenheter ledda av diskussionsledare med kompetens om genus och profession. Tandhygieniststudenter får undervisning om våld mot kvinnor och barn för att ur ett genusperspektiv kunna förstå omständigheter kring våld i nära relationer och kunna bemöta och behandla patienter som blivit utsatta för våld i nära relationer på bästa sätt. Mål och lärandeaktiviteter finns på olika kurser inom programmet, med progression mellan momenten.

Till kurserna finns ingen obligatorisk litteratur i enlighet med en utmaningsbaserad pedagogisk modell. Studenten får istället en litteraturlista, som består av böcker och vetenskapliga artiklar, och uppmuntras till att självständigt söka och värdera information. Detta innebär att jämställdhetsintegrering av kurslitteratur är svår att styra då studenten till stora delar själv ansvarar för inhämtning, analys och värdering av litteratur. Som ett led i studenters medvetandegörande för dock lärare en diskussion tillsammans med studenter kring balansen, eller rättare sagt obalansen, mellan andelen manliga och kvinnliga forskare/författare i odontologisk vetenskap. Vidare tillgodoses jämställdhetsperspektivet i undervisningsmaterial genom att patient- och tandhygienist-/tandläkarbeskrivningarna i fallen, som utgår från kliniska frågeställningar, har olika karakteristika när det gäller genus, ålder, etnicitet och sociala bakgrundsfaktorer.

Utbildningsmoment bedöms i examination. Moment som är relaterade till mål om kunskap och förståelse examineras främst genom summativ skriftlig examination, moment som relateras till mål om färdighet och förmåga samt värderingsförmåga och förhållningssätt examineras främst formativt.

För att främja lika villkor i undervisningssituationer förekommer det utbildningstillfällen för lärare vid fakulteten som handlar om jämställdhet i mötet mellan lärare och student under lärandeaktiviteter. För att uppfylla målet om att studenter ska kunna värdera sitt eget och andra studenters agerande i grupp och i patientkontakter i ett genusperspektiv behöver lärare kunskap om genus. Här har fakulteten stöd av Centrum för akademiskt lärarskap (AKL) vid Malmö universitet som bl.a. arrangerar workshops om kön och makt i akademien. Under 2018 genomgick samtliga fakultetens lärare en obligatorisk utbildning i jämställdhet "*Kön och makt i undervisning och akademien – en fråga om jämställdhet?*" med universitetslektor Jesper Fundberg. I andra högskolepedagogiska kurser som t ex Att utvecklas som handledare inom odontologisk utbildning (5hp), ingår moment om genus, till exempel föreläsningar, grupparbeten och litteraturseminarium. Flertalet lärare på fakulteten har genomgått denna kurs.

Vid Malmö universitet är jämställdhet och likabehandling av studenter och medarbetare ett centralt mål. I styrdokumentet Strategi 2022 lyfts det fram att Malmö universitet ska vara ett inkluderande lärosäte, vilket bland annat innebär att verksamheten ska verka för jämställdhet och lika villkor bland studenter och medarbetare¹⁶. I utbildningar vid Malmö universitet innebär detta mer konkret att kvinnliga och manliga studenter ska ha samma rättigheter och möjligheter och att ingen ska diskrimineras på grund av sitt kön, könsöverskridande identitet eller uttryck. För att stärka en inkluderande miljö vid fakulteten har Utbildningsnämnden i samarbete med Odontologiska

¹⁶ Malmö universitet Strategi 2022.

studentkåren tagit fram en *Likabehandlingsplan* för att bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning¹⁷. Vi tillämpar anonyma skriftliga examinationer liksom kursutvärderingar för att undvika att någon student missgynnas. På tandhygienistutbildningen förekommer emellertid även kliniska examinationer där det inte är möjligt att anonymisera studenterna, till exempel bedöms studenter när de undersöker patienter, ställer diagnoser och beslutar om lämplig behandling samt utför behandling. För att främja lika villkor och motverka att studenter diskrimineras förekommer det regelbundna utbildningstillfällen för lärare vid fakulteten som handlar om kvalitet och jämställdhet i bedömning.

¹⁷ Likabehandlingsplan för studenter vid OD 2017-2019. Dnr LED 1.3-2016/634.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrunder:

Utbildningen är användbar och förbereder studenter för ett föränderligt arbetsliv. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Se anvisningar i bilaga 4 till Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen.

Beskriv och analysera hur utbildningens innehåll och utformning säkerställer användbarhet och förberedelse för arbetslivet.

I de underlag som låg till grund för beslutet om en förlängning av tandhygienistutbildningen framkom att tillfrågade arbetsgivare, arbetsgivarorganisationer och intresseorganisationer är positiva till en förlängning. Utbildningen bör förbereda för ett arbetsliv där tandhygienistens arbetsuppgifter ändras i takt med nya arbetssätt inom tandvården samt där en allt större befolkning, med ökad andel äldre, samt riskgrupper bland barn- och ungdomar, utrikesfödda samt äldre multisjuka, innebär krav på ökad bredd och djup i tandhygienistens kompetens^{18,19}. Arbetslivsföreträdare framhåller att tyngdpunkten i en utökning av utbildningen bör ligga på kliniska moment. Inför arbetet med att ta fram en ny utbildningsplan har samtliga underlag inför beslutet om förlängning av utbildningen analyserats samt samrådan med fakultetens samarbetspartner inom extern verksamhetsförlagd utbildning, Folktandvården Skåne AB, som också har en yrkeslivsrepresentant i fakultetens Utbildningsnämnd. De skriver i sitt underlag till fakulteten att de ser tandhygienisten som en viktig del i tandvårdsteamet där tandhygienisten tar främsta ansvaret för hälsofrämjande arbete med fokus på det friska och ser att tandhygienister kommer att verka i första linjen för revisionspatienter i olika åldrar. De menar att detta kräver en förmåga att koppla ihop teori och praktik i den kliniska vardagen för att i en frisk population identifiera sjukdom. De ser då ett stort värde i erfarenhet av att arbeta med diagnostiska metoder, speciellt röntgen. Företrädarna för Folktandvården ser vidare ett stort värde i en utökning av kunskapsbasen för att bredda fokus från behandling av parodontal sjukdom till att även inbegripa ex. karies och bettutveckling. De sammanfattar med att konstatera att utbildningen bör innehålla en omfattande intern och extern verksamhetsförlagd klinisk träning.

Teamsamverkan uppmuntras i hög grad under utbildningen i Malmö. I utbildningen finns ett flertal gemensamma lärandeaktiviteter för fakultetens tre program; tandhygienist-, tandläkar- och tandteknikerprogrammet. På detta sätt ges studenterna en god förståelse för, och träning i, det teambaserade arbetssätt som används i modern tandvård.

Utvecklingen inom området oral hälsa visar behov av utökad kompetens inom tandhygienistens kunskapsområde. Tandhygienisten tar stor del av arbetet med diagnostik av friska barn- och ungdomar samt vuxna. Därför har den treåriga utbildningen flera mål och lärandeaktiviteter kring oral diagnostik och röntgendiagnostik. Tandhygienister tar ett stort ansvar för den preventiva tandvården. I tillägg arbetar de aktivt inom folkhälsoarbete framförallt med fokus på kost och hälsa samt tobaksprevention och tobaksavvänjning, vilket också adresseras i målformuleringarna (se målmatris). Rapporter pekar på nya

¹⁸ Socialstyrelsen, Prognos över sysselsatta inom hälso- och sjukvården samt tandvården. Åren 2012-2025. Barnmorskor, sjuksköterskor, läkare, tandhygienister och tandläkare.

¹⁹ Analys av för- och nackdelar med en förlängning av tandhygienistutbildningen. Rapport 2015:1. Utgiven av Universitetskanslersämbetet 2015.

riskgrupper bland barn- och ungdomar, utrikesfödda och äldre multisjuka, samt patienter med särskilda behov ex. personer med diabetes, anorexi missbruk eller funktionsvariation. Den treåriga utbildningen har därför fokus mot en förståelse för förhållanden som kan påverka individers och gruppers hälsa. Det är även troligt att behovet av att tandhygienister kan samarbeta med andra verksamheter inom allmän sjukvård och omsorg ökar. Därför har den treåriga utbildningen mål och lärandeaktiviteter som rör samverkan med andra yrkesgrupper och organisationer.

Tandhygienisters bidrag i behandlande insatser har gått från enkla parodontala fall till att vara del av hela kedjan från diagnostik till behandling och utvärdering, och inte enbart inom parodontit och karies. Den treåriga utbildningen innebär möjlighet för studenterna till en bred och djup förståelse för de två vanligaste orala sjukdomarna men även en utvidgad kunskap inom andra områden såsom ex. bettutveckling, endodonti, rehabilitering och oral medicin.

Beskriv och analysera hur information inhämtas som är relevant för utbildningens kvalitetssäkring och utveckling med hänsyn till dess användbarhet och förberedelse för arbetslivet.

Rapporten som analyserar för- och nackdelar med en förlängning av tandhygienistutbildningen inleds med en nulägesbeskrivning⁷. Där framgår att den 2-åriga tandhygienistutbildningen vid Malmö universitet, dåvarande Malmö högskola, haft högst söktryck av landets sju lärosäten som ger tandhygienistutbildning, samt att samtliga studenter var etablerade på arbetsmarknaden 0,5-1,5 år efter att de hade tagit ut sin examen. Detta kan tolkas som ett gott betyg på hur blivande studenter ser på vår utbildnings förmåga att förbereda dem inför kommande yrkesliv, samt hur arbetsgivare ser på kvaliteten och anställningsbarheten för studenter examinerade från Malmö universitet. Fakultetens analys är att grunden för det positiva utfallet är den utmaningsbaserade pedagogik samt att vi erbjuder tidig start av klinisk färdighetsträning, en hög andel färdighetsträning samt den externa verksamhetsförlagda utbildningen. Utbildningen utvärderades av Universitetskanslersämbetet 2013 med betyget hög kvalitet²⁰. Den nya utbildningen avser att bygga vidare på denna framgångsrika utbildningsmodell.

Arbets sättet inom den utmaningsbaserade pedagogiken liknar problemlösning i den kliniska situationen och bidrar därför till att förbereda studenterna för arbetslivet. Studenterna får tidigt en förståelse för hur kunskap utvecklas och förändras. Samtidigt får de insikt i vikten av ett livslångt lärande vilket är en central färdighet i ett föränderligt arbetsliv. Den utmaningsbaserade pedagogiken bygger på principen om självstyrt lärande vilken genomsyrar hela utbildningen. Genom att studenten ges ansvar för sitt lärande läggs under utbildningen en viktig grund för framtida kompetensutveckling. Trots att underlag inför beslut om förlängd utbildning inte pekar på någon större efterfrågan på forskarutbildade tandhygienister, framkommer förhoppningar om att en förlängd utbildning innebär högre grad av evidensbaserad vård och främjar vägar in i forskning. Vi menar att det utmaningsbaserade arbets sättet, med problemformulering, egen litteratur- och kunskapsinhämtning och efterföljande problemlösning, dels säkerställer en god forskningsanknytning av utbildning och dels förbereder för forskning och forskarutbildning i och med att studiemetodiken är snarlikt forskningsprocessen. Utökningen av det självständiga arbetet kommer ytterligare förstärka studenternas förberedelse för vägen till forskning, stärka utvecklingen av yrkesrollen och erbjuda fler karriärvägar vilket är betydelsefullt i ett föränderligt arbetsliv.

²⁰ Beslut. Universitetskanslersämbetet 2014-02-25. Reg.nr 411-00374-13.

Sammanlagt menar vi att dessa insatser gör utbildningen användbar samt förbereder studenterna för ett föränderligt arbetsliv. Fakultetens utbildningsansvariga har en kontinuerlig dialog med företrädare för arbetslivet, dels inom Utbildningsnämnden tack vare en extern yrkeslivsrepresentant, men även i andra sammanhang där vi bevakar omvärlden. Vidare finns en välfungerande struktur för studentinflytande och kursvärderingar så att studenternas synpunkter på utbildningen tillvaratas. Sedan 2018 har Malmö universitet alumnenkäter omarbetas så att erfarenheter och synpunkter på utbildningens användbarhet inhämtas på ett strukturerat sätt. Slutligen kommer vi noga att bevaka nyckeltal i form av söktryck och anställningsgrad bland examinerade studenter. På så sätt får fakulteten återkoppling på vår utbildningsupplägg, genomförande och användbarhet vilket är centralt för kvalitetssäkring av utbildningen.

Beskriv och analysera samverkan med det omgivande samhället och på vilket sätt den kommer att ge konkret avtryck för studenterna i utbildningen.

Samverkan med det omgivande samhället sker huvudsakligen genom den externa verksamhetsförlagda utbildningen i tre perioder under programmets avslutande kurser. Vidare finns aktiviteter som innefattar uppsökande verksamhet i samarbete med Oral Care och en inspirationsdag för studenterna där arbetslivets olika aktörer medverkar (folktandvården, Sunstar, TePe och Smile). Planerat för den treåriga utbildningen är också studiebesök på Smile liksom på en privat tandläkarmottagning. Kontakt med det omgivande samhället är av central betydelse, inte enbart för den kliniska färdighetsträningen, utan också för att möjliggöra en breddad och fördjupad förståelse för yrket, arbetslivet samt interaktion och samarbete mellan olika yrkesgrupper, främst inom tandvård men även hälso- och sjukvård och omsorg. I den treåriga utbildningen har fakulteten fått möjlighet att inkorporera flera andra lärandeaktiviteter i form av fall, seminarier/föreläsningar och studiebesök i samverkan med resurspersoner och verksamheter inom hälso- och sjukvård och omsorg där anknytningen till forskning också aktualiseras, vilket med exempel beskrivs utförligare i Aspekt Yrkesexamen.

Som nämnts tidigare erbjuder utbildningen i Malmö tidig start av klinisk undervisning, en hög andel klinisk undervisning samt en del extern verksamhetsförlagd utbildning (se figur 1), – delar som arbetslivsföreträdarna framhåller som väsentliga faktorer för en relevant utbildning. Den kliniska undervisningen inom programmet är baserad på patienters orala hälsa och vårdbehov snarare än på olika odontologiska ämnen vilket stämmer väl överens med den reella kliniska situationen. Färdighetsträningen på preklinisk och klinisk undervisning startar redan första året med enkla situationer som under utbildningens gång återkommer, utökas och fördjupas för att slutligen resultera i komplexa frågeställningar. Den tidiga kliniska erfarenheten bidrar till engagemang och motivation samt förstärker förståelsen för vikten av att integrera kunskap från olika ämnesområden. Studentens ansvar ökar successivt, parallellt med svårighetsgraden i patientfallen, och studenten arbetar mer och mer självständigt mot slutet av utbildningen.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Bedömningsgrund:

Utbildningen verkar för att studenterna ska ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Se anvisningar i bilaga 4 till Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen.

Beskriv systemet för att säkra studentinflytande och hur det dokumenteras.

Studenternas inflytande över utbildningen och sin studiesituation vid Malmö universitet bygger på de värden och principer som formuleras i *Strategi 2022* om att verksamheten ska vägledas av kvalitetsdrivande studentinflytande²¹. Studenternas delaktighet, både i den universitetsgemensamma och i den utbildningsnära verksamheten, är en förutsättning för hög kvalitet i utbildningen. Det finns väl inarbetade strukturer för studentinflytande på universitets- respektive fakultetsnivå och dessa strukturer kommer implementeras i det nya tandhygienistprogrammet.

Grunden för studenternas rätt att utöva inflytande regleras, utöver vad som anges i lag och förordning, i *Policy för studentinflytande vid Malmö universitet*²². Prorektor är ansvarig för frågor om studentinflytande på universitetsgemensam nivå. Det formella studentinflytandet sker via tre studentkårer: Studentkåren Malmö, Odontologiska studentkåren och Doktorandkåren Malmö^{23,24,25}. Studentkåren utser ett studentombud per fakultet för grund- och avancerad nivå. På universitetsgemensam nivå finns studenter och doktorander representerade i universitetsstyrelsen, rektors ledningsgrupp samt i samtliga beredande organ såsom Beredningen för utbildning, Programutskottet, Beredningen för forskning- och forskarutbildning, Forskarutbildningsutskottet, Rådet för samverkan, Rådet för globalt engagemang och internationalisering, Rådet för jämställdhet och lika villkor, Rådet för forskningsetik, samt deltar i rektors beslutsmöten och facklig samverkan. Universitetsledningen har också regelbundna möten med studentkårernas ledningar. För att tillvarata studenternas och doktorandernas åsikter och skapa goda förutsättningar för ett reellt studentinflytande bereds plats för studentrepresentanter även i tillfälliga arbetsgrupper, projektgrupper och arbetsutskott. Universitetet säkerställer också studenters och doktoranders inflytande genom att kårerna bjuds in att lämna synpunkter på interna och externa remisser. Vid granskningar med externa bedömare säkerställs studentinflytandet genom att studentrepresentanter medverkar i framtagandet av självvärdering och i dialogen mellan bedömare. Studentkåren deltar även i arbetet med årsredovisningen där de kan ge synpunkter på universitetets utveckling och resultat samt på samarbetet mellan universitetet och kårerna. Studenterna skriver i sin inlägga för verksamhetsåret 2017: "Studentinflytande utgör grunden för kårernas arbete och detta värderas högt på Malmö universitet".

²¹ Malmö universitet. Strategi 2022.

²² Policy för studentinflytande. Dnr LED 1.3-2018/247.

²³ Avtal mellan Malmö högskola och studentkåren Malmö om samarbete inom högskolans verksamhetsområde. Dnr LED 1.1-2016/370.

²⁴ Avtal mellan Malmö högskola och Odontologiska studentkåren om samarbete inom högskolans verksamhetsområde. Dnr LED 1.1-2016/371.

²⁵ Avtal mellan Malmö universitet och Doktorandkåren Malmö om samarbete inom universitetets verksamhetsområde. Dnr LED 1.7-2018/63.

Ansvar för frågor om studentinflytande ligger hos dekan och utbildningsansvarig. På fakultetsnivå säkerställs studentinflytandet systematiskt genom att studenter och doktorander är representerade i samtliga beredande och beslutande organ, t.ex. Fakultetsstyrelse, Forsknings- och forskarutbildningsnämnd, Utbildningsnämnd, Anställnings-, Tandvårds- Vidareutbildningsnämnd samt fakultetens ledningsgrupp. Vissa beslut som har betydelse för studenternas situation fattas av enskilda personer i enlighet med delegation. Vid fakulteten har det under året inrättats beslutsmöte för dekan där Odontologiska studentkårens ordförande deltar för att stärka studentinflytandet när beslut fattas av en person. När frågor som rör arbetsmiljö behandlas vid facklig samverkan kallas representant från Odontologiska studentkåren.

Beskriva hur utfall av kursvärderingar och eventuella åtgärder sammanställs och återkopplas till studenterna.

Kursvärderingar är ett centralt verktyg för studentinflytande och genomförs enligt fastställda anvisningar²⁶. Kursvärderingsprocessen är väl inarbetad och efterföljs väl. I slutet av varje kurs lämnar studenterna sina synpunkter i en anonym skriftlig och även muntlig kursvärdering. Kursvärderingen innehåller övergripande synpunkter och specifika omdömen om kursens innehåll samt studentens egen bedömning av måluppfyllelse. En examinationsansvarig lärare, ansvarar för analys och sammanställning av rapport som skickas till Utbildningsnämnden där studentrepresentanter deltar. Rapporten innehåller en sammanställning av måluppfyllelse, uppföljning av tidigare åtgärder, identifiering av nya problem och förslag till åtgärder. Examinationsansvarig återkopplar till studenterna som utförde utvärderingen och kursansvarig informerar studenterna på kommande kurs om genomförda åtgärder. Kursansvarig ansvarar även för återkoppling till lärare samt att åtgärderna verkställs. Svarsfrekvensen är mycket god (81- 100%) och samtliga kursutvärderingar finns tillgängliga för studenter och personal via fakultetens hemsida²⁷. Studenter ges goda möjligheter till inflytande och processen med återkoppling bidrar till att studenterna är motiverade att medverka i kursvärderingar vilket återspeglas i den höga svarsfrekvensen. Att vi huvudsakligen arbetar med sammanhållna terminsvisa kurser och har en undervisningsform som innebär tät och regelbunden kontakt med våra studenter, ofta i mindre grupper, bidrar sannolikt också till en miljö som uppmuntrar till dialog och främjar god kommunikation mellan lärare och studenter.

I tillägg till utvecklingssamtal, som tidigare nämnts, och kursvärderingar har även kursansvarig regelbundna utvärderingar och samråd med studentrepresentanter eller med hela kursen som då kan framföra sina synpunkter. Kursansvarig kan vid behov direkt under pågående kurs göra förändringar. Kursansvarig träffar de kliniska handledarna och tutorerna regelbundet för att förmedla synpunkter från studenterna och diskutera eventuella förändringar. Programansvariga har ett övergripande ansvar för utbildningarnas kvalitet. I tillägg till kursvärderingar genomförs sedan 2012 även en programvärdering som presenteras i Utbildningsnämnden. Inför läsåret 2018/2019 inrättade fakulteten ett programråd där studentrepresentanter för varje kurs/termin samt kurs- och examinationsansvariga träffas 2 gånger per termin. Programråden blir en mötesplats för dialog mellan studenter och lärare och ska ha som funktion att främja en helhetssyn rörande kvalitetsfrågor inom programmet.

Beskriv och analysera arbetet för att studenterna ska ta en aktiv roll och i dialog med lärarna utveckla utbildningens samtliga delar.

²⁶ Riktlinjer för kursutvärderingsprocessen för utbildning på grund och avancerad nivå vid Odontologiska fakulteten, Malmö högskola Dnr LED 1.3-2018/606.

²⁷ Uppföljning av kursutvärderingsprocessen vid Odontologiska fakulteten läsåret 2017-2018.

Studenternas egen upplevelse av hur deras möjligheter till inflytande tillvaratas lyfts i årlig utvärdering av SRS, Studenternas rättigheter och skyldigheter, vilket dokumenteras i rapport till Utbildningsberedningen. Frågan lyfts även i dialog mellan fakultet och universitetsledning. Fakultetens rapport föregås av ett möte mellan Utbildningsnämndens ordförande och Odontologiska studentkårens ordförande och utbildningsbevakare. Enligt studenterna själva är de mycket nöjda med möjligheterna till studentinflytande vid Odontologiska fakulteten²⁸.

²⁸ Minnesanteckningar uppföljning av SRS med Odontologiska studentkåren 2019.